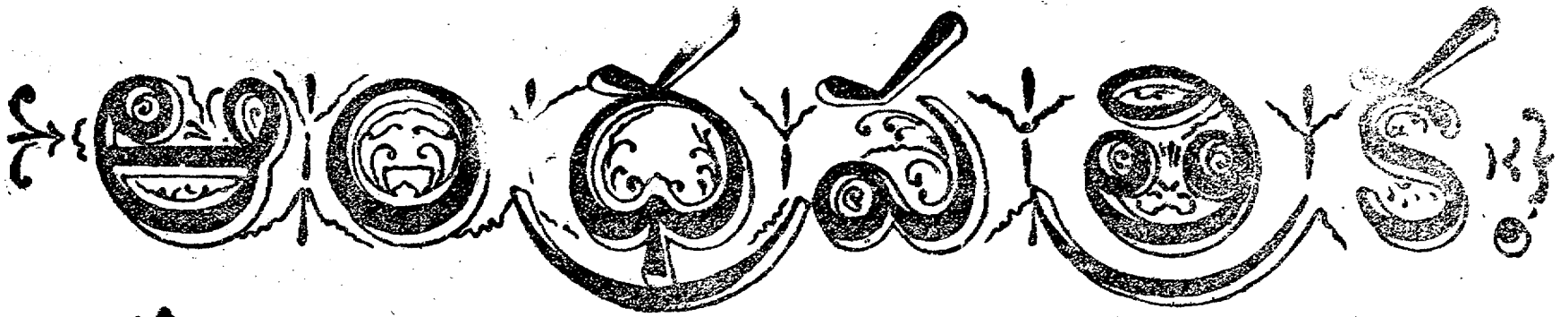

కంగ్రెసు వృత్తాంతము

Register No M. 1118 చంవానం 1-కి 24-0-0. పి డి పత్రిక 1-కి 0-1-6

2544

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరునెల 28-వ తేది మంగళవారము } No. 227
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనవత్సర మార్గశిరమాస బహుళ సవతు. } సంచిక ౨౨౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియన్నది. వంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకులు భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఏహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నేటితో 5 దినములు వరకు మాత్రమే

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ థియేటర్ లో

దశావతారము ప్రదర్శించబడును

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
దినటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంకాలము 5 గంటలకు
నాలుగు యుగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అనంతరించిన పది అవతారములును నాలుగు సంవత్సరములుగా
ఈ యాత్రవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

కుప్రసిద్ధిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బహుగారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, సీనులు మొదలగునవి విక్రయించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగువాటిలోని ప్రత్యేక సీనులు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యిష్టము గలవారు మద్రాసు, ఎస్టేట్ థియేటర్ నాటకశాలకు 3-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును.

2-1-1927 తేదీన ఈకంపెనీవారి యాజమాన్యముక్రింద ఎస్టేట్ థియేటర్ నాటకశాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే “రామదామ చరిత్ర” కాలక్షేపము చేయబడును.

C. CUNNIAH, Proprietor.

ఏల సందేహించెదరు?

మీకు ఏమాదిరిలో నైనను, ఎంతవైశాల్యోనైనను వెండి గిన్నెలు, టీ-కాఫీ పెట్టు, టూర్స్ మెంటు కప్పులు, బహుమానము నిచ్చుటకు తగిన పసిడిపత్రములు, ఉంగరములు మొదలగునవి, ఇంకను ఉపయోగకరముల బంగార మెకినగలు సిద్ధముగానున్నది. ముఖ్య గమనింపు:—సవరణ బంగారమునకు, సీయవెంకికొర్రాచీ నిచ్చెదము.

3 ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి,
గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

“తంతివిలాసము:—ఉమ్మడియ్యార్”

నగలనర్తకులు, 25 ప్రానాబాదు వీధి, మద్రాసు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

ఆయుర్వేదాపద రత్నాకరము 3
చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
0264 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

2 మహాసూతికాభరణము
శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తయారైనది. అశివిపండి మొసలి, పులి, మొనలైనవాటి పిత్తులున్నియు చేరినవి. బాలింతలకు పరమావధము. వెల రు 1 కి రు 80/- కేటాలూ ఉచితము. వివరములకొరకు వ్రాయుడు.
2126 ఆరరసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా.

వెలసరసము త్వరపడుదు గుణమధికము
చంద్రచూడపాకము ధాతుపుష్టికారి,
ధాతుసంబంధవ్యాధులకూ, శక్తివర్ధకము,
వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతమును మందులు చొరుపును. త్వరలో వ్రాయుడు.

శ్రీ భద్ర శాంకరీరసము:—ఘోర జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు సంచీవిని. వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బి ౧ కి రూపాయి ౧. మావద్ద సకలవిధ వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతమును మందులు చొరుపును. త్వరలో వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదకలానిధి:—పాదపద్మావళి, ముక్త్యాల, బెజవాడ.
ఆయుర్వేదశాల, శృంగేరి, మైసూరు ప్రాంత.

మితవాదుల మహాసభ

అకోలాలో నేడు గూడుట

అధ్యక్షోపన్యాసము

కాంగ్రెసును నిరసించుట, ఆత్మస్తుతి, ప్రభుత్వమును సమర్థించుట, పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలమాటకము నామోదించుట.

(నిన్నటి తరువాయి)

మితవాదులయెడల ప్రజాగౌరవము లేకపోవుట

మితవాదపక్షమువారి సిద్ధాంతములు దేశములో అల్లుకొని వ్యాపించుచున్నవని ప్రజలలో మాత్రము మితవాదులంటే గౌరవము లేకపోవుట విధివై పరీత్యముగా నున్నది. కారణము లక్ష వెదకబనిలేదు. తీవ్రవాదము నచ్చివట్టుగా ప్రజాసామాన్యమునకు మితవాదపథతి నచ్చదు. ఏదైనా ఒకసమస్య చర్చించేటప్పుడు మితవాది నిదానముగా అన్ని సంగతులు ఆలోచించి అయినదానిని కానిదానిని కలిపి ఖండింపడు. తీవ్రవాది ఆసమస్యలో ఏదైనా లోపములున్నయెడల ఓపికతో ఆలోచించి చూడక కోరినకోరిక నిధించడానికి అంతకన్న అపాయకరమైనప్పటికి దగ్గరలోపలను వెదకుటకు సిద్ధపడడు. ఉన్న స్థితి గతులను లేక్కచూడక గొంతెమ్మకోరికలు కోరుతాడు. మితవాది యనగా అటువంటివాడు కాదు—కొలదిమానములలోగాని కొద్దివారాలలోగాని ఉన్నకష్టాలన్ని తీర్చి గెట్టెక్కిస్తానని అరచేరిలో వైకుంఠము చూపించడు. ప్రజలనుభవించుచున్న కష్టాల కన్నీటికి పరరాజులే కారకులని వాదించడు. బ్రిటిషువారు చేసినమేట్లు చేయలేదని మరిపడు.

కాంగ్రెసుపార్టీకి వచ్చిన ఈ గౌరవ మంతా మహాత్మా గాంధీగారి నాయకత్వమువల్ల వచ్చింది. ఆయనకేరు చెప్పుకొని పిల్లందరు పేరుప్రతిష్టలు సంపాదించినారు. ఆయన యొక్క దుస్సాహసమైన నిర్మాణకార్యవిధానములో పిల్లకు పరిపూర్ణ విశ్వాసము లేకపోయినా ఆయన శిష్యులమని చెప్పుకొంటారు. ఇందుకు ఒక్క నివర్తనము చూడండి. ఉత్సవాదులువచ్చినప్పుడు మాత్రం ఖద్దరు ధరించడము, కాంగ్రెసు కమిటీ సభలకు వెళ్లవలసినవచ్చినప్పుడు ఖద్దరు గడ్డలు అరపు తెచ్చుకోవడం—ఇదివీరిపద్ధతి. కాంగ్రెసుయొక్క పేరుప్రతిష్టలున్ను కాంగ్రెసుయొక్క ఆంగల బలమున్ను స్వరాజ్యపార్టీ వారికి మంచి అండగా ఉన్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమ మనేదేవాలయంలోకి గొట్టలవలె వీరందరు వెళ్లి అమాయకుడైన ఆదేవస్థానపు మహాత్ముని అధికారమును ఊడలాగికొనిరి. ఆయనమాత్రము వీరందరును జిహ్వమాత్రభక్తిని వెలిబుచ్చి తనకువరులమని యుచ్చరించినందుకే తృప్తిపొందియున్నాడు. గవర్నమెంటువారికి ఏవట్టినిర్మాణము విషయములో తోడ్పడినప్పటికీ అట్టిసహకారులను దూషించడము జనసామాన్యధర్మమైయున్నది. ఈ దుష్టపాపములనుకూడా మనము తిరస్కరించవలసియున్నది. ప్రజాహిత్యమునకు విరోధమైన చట్టములను అమలులో తెట్టుకొని అడ్డుపెట్టుటకు ఈ సహకారపద్ధతి నిష్ప్రయోజనమనేయభిప్రాయము ప్రజలలో నాటుకొన్నది. ఎందువల్లననగా యీ మధ్య ఉప్పుపన్ను పెంచించుటకు ఏర్పరచిన చట్టము సభ్యుల కయ్యిష్టమైనను గవర్నరు జనరలు తనయొక్క ప్రత్యేకాధికారమును చలాయించి అమలులో పెట్టుటవల్ల కలిగినది.

మన యనుభవమువల్ల గ్రహించినసాంఘిక తత్వసిద్ధాంతము నొకటి యితరులను తెలియజేసినది. ఉన్నవాటి గృహము చేయుటకు పూనుకొన్న పక్షమువా రెప్పుడును సన్నాహసంకల్పముతో పనిచేసెదరు. కాని సృష్టినిర్మాణములను చేసేదివారు అట్టహాసములను చేయరు. కాబట్టి నిశ్శబ్దముగా కృషిచేసే మనబోటిపక్షమువారియెడల ప్రజల కుతస్నాహోద్రేకములు కలగవు. శాసనసభలయొక్క ప్రభుత్వ దినములలో గవర్నమెంటువారితో బాటు ప్రజాపదార్థము తప్పినదికాదు.

మనపార్టీ వారు అందుచేత నిరుత్సాహులై ఆపరిస్థితులలో సరిగా సమర్థించుకొనలేకపోయిరి. మనలో తగినంత కాశ్యోత్సాహము లేకపోవుటయును అంగబలము ద్రవ్యసంపత్తి లేకపోవుటయును మనపార్టీ వారు యాదీనదశకు వచ్చుటకు కారణమైనది. మనకన్న యెక్కువ ధనసహాయము అంగబలము కలిగియుండియు ఇంగ్లాండులోని లిబరలు పార్టీ వారు ఇంతకన్న నెక్కువయొక్క ట్యులకు పాల్పడిరి. మనసిద్ధాంతములందు మనకు పరిపూర్ణ విశ్వాస మున్నది గనుక యీ శాసనసభమైన కృషి చేయవారు ఏ యేషేర్లతో వెలసినను యీ పార్టీకి సుదీనము

లు త్వరలో రాగలవు. మన పార్టీయొక్క మూలసూత్రము మొదటినుంచి యిప్పటివరకు ఏ మార్పును లేకుండ స్థిరస్థాయిగా నున్నది— ఇట్టి నిర్వికారమైన పార్టీ మరియొకటి ఈదేశములో లేదు. కాంగ్రెసులో మంచిపలుకుబడిగల యనేకులు యథానుకూల సహకారవాదులనునే పేరుతో ఒక పార్టీగా నేర్పాటు కావడము మనమతముయొక్క ప్రాశస్త్యమును వెల్లడించుచున్నది. మనము నూదించిన ప్రకారము అసహకారోద్యమమువల్ల కలిగినవ్యవస్థలన్నీ కలిగినవి. అసహకారోద్యమమువల్ల కలిగిన ఫలప్రదమైన నూతనస్థితిగాని సంహారముగాని ఏమీ జరుగలేదు. గవర్నమెంటువారియెడల ప్రజలలో ఆపనమృత్యుము కలుగుటయున్నా—ప్రభుత్వ చట్టములయెడల తిరస్కారభావము కలుగుటయునుతప్ప మరేమి పని చేయలేదు. స్వరాజ్య పార్టీ లో విద్యా వంతులును— ప్రజాపూజితులైన యనేక నాయకు లున్నారు. కాని అటువంటి వారికూడా యీ అసహకారోద్యమము స్వరాజ్యప్రదాయ కాదనేసంగతి ఎందులకు గోచరించలేదో నాకు తెలియకున్నది.

భవిష్యదభివృద్ధికి కావలసిన పరిస్థితులు

ఈ సంస్కరణఫలితములను పరిశీలించుటకు స్టాట్యూటరీ కమిషను త్వరలో ఏర్పడబోవుచున్నది. మన మింసంస్కరణములను జయప్రదముగా ననుష్ఠానమందుంచి యభివృద్ధినిచూపించవలయునను మరతు సంస్కరణచట్టప్రధానోద్దేశములలోను బ్రిటిషు రాజకీయవేత్త లప్పుడప్పుడొసంగిన యుపన్యాసములలోను స్పష్టీకరించబడినది. కాబట్టి యీసంస్కరణప్రణాళిక యొక్క సంపూర్ణప్రయోజనమును మనము పొంది యభివృద్ధి నందిన సంగతి రుజువుచేయవలసియున్నది.

మన స్వరాజ్యపార్టీ వారు అనేది యేమిటంటే?—మనము స్వరాజ్యమునకు తగదుమా తగమా అని. మనయర్హతను నిర్ణయించడానికి ఇంకొకపరజాతివారికి ఏమి అధికారము గలదు?

మన యర్హతను మనమే నిర్ణయించుకోవలెననే స్వయంనిర్ణయసూత్రమునే వర్తింపజేయవలె నంటారు. ఈవిధముగా వాదించుట సబబుగా ఉన్నను లేకపోయినను—మన ప్రస్తుతస్థితిని మనము గమనించకపోవుటలో విచేకమేమి న్నితేదు. ఇప్పుడు మనలను పరిపాలించుచున్నది బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు. మనలను విడిచి పెట్టి వెళ్లవలెననేసంకల్పము వారికిలేదు. మనకు వారు ఏర్పాటుచేసిన మరతుల ప్రకారము కృషి చేసి మనయర్హతను పార్లమెంటువారికి తృప్తికరముగా రుజువుచేసి చూపిస్తే నేగాని మనలను స్వతంత్రులగా చేయరు. బ్రిటిషువారిప్పుడు సర్వాధికారులు. మన బెదరింపులకు వారు జడువరు. గవర్నమెంటువారిని యిరుకులో పెట్టి నొక్కితే మనకోరికలు తీర్చదరని కాంగ్రెసుపార్టీ వారు తలంచినారు గాని నిష్ఫలమైరి. సూర ప్రమాణాలు తెచ్చి సాధించినప్పటికిని ఉన్నసంగతి ఉత్తది కాజాలదని హిందూధర్మశాస్త్రములో నొకసిద్ధాంతము కలదు. సత్యమైన స్థితిగతులను ధిక్కరించి అతీతునివలె వాదించుట ధీర లక్షణముగా కన్పించునుగాని ప్రపంచజ్ఞానమునకు అతికియుండుదు. మనకు గవర్నమెంటువారు విధించిన శాసననిబంధనముల ననుష్ఠించి కృషిచేసినామని రానున్న స్టాట్యూటరీ కమిషనువారికి తృప్తిగా తెలియబరచి స్వరాజ్యమును సాధించగడంగుట యే సులభమైనమార్గమున కాంతియు త పద్ధతియు నై యున్నది.

బ్రిటిషునాయకుల యుపన్యాసములన్నీ పరిశీలించి చూచినయెడల తెలియగల విషయ మేమనగా గవర్నమెంటువారితో సహకారులమై 1921 సం॥రంలో మనకివ్వబడిన యీశాసన సభలను నిర్విఘ్నముగా నడిపించి తృప్తికరమైనకృషి చేసి చూపించవలెననియే వారు కోరినారు. క్రొత్తగా మనకు యిచ్చిన అధికారపదవులలో గవర్నమెంటుకు సాయపడి మనము ఎంతవరకు బ్రజ్ఞోపకారులమైతేమో మనబాధ్యతలను గుర్తెరిగి ప్రవర్తించినట్లు ఎంతవరకు నమ్మకము చిక్కునో—ఇవి పార్లమెంటువారు పరిశీలించియే మనగానికాదు—మన నిష్కడము విషయము ఆలోచించి

లో దేశములోనే నిర్వచించబడినది. ఇప్పుడున్న బాధ్యతాయుత పరిపాలన ఎంతవరకు భారతీయులు సరిగా నిర్వహించిరో లేదా బాధ్యత నెరుంగనివారై యిచ్చిన సంస్కరణముల నెంతదర్శిని యోగపరచిరో ఎక్కువబాధ్యతల నిచ్చుటకు అర్హులై యిచ్చిన అధికారబాధ్యతలను తగ్గించవలయునో యీవిషయములన్నీ విచారించుటకు స్టాట్యూటరీ కమిషనువారు అధికారమువహించిరా గలరు. ఈ స్టాట్యూటరీ కమిషను ఎంతత్వరగావస్తే అంతమంచిదని మనమందరమును తొందరపెట్టు చుంటిమి. బ్రిటిషునాయకులకూడా సదరు కమిషనును త్వరలోనే ఏర్పాటుచేయవలెననే సంకల్పమును వెల్లడించుచున్న సంగతి గోచరింపకపోవుటలేదు. వారుకూడా కమిషను త్వరగా సిద్ధపర్చుటలో తమకుతూహలమును జూపించి వారి పూర్వధోరణిని మార్చుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషువారు ఈకమిషనును మన దేశమునకువంపుటకు ఇంకా ఆలస్యముచేయుచున్నారనియు మనకు స్వరాజ్యదానము త్వరలో చేయుటకు వెనుకాడుచున్నారనియు మనమడిగినదానిని యివ్వడానికి అనుమానించుచున్నారనియు వాదించెదవారందరును హిందూదేశము స్వరాజ్యమును స్వీకరింపటకు అర్హమున్నదనే నమ్మకముగలవారగుటచేత బ్రిటిషువారి ఆలస్యము తమ అనుమానములకు తగినట్లుగానే ఉన్నదనిచెప్పుచున్నారు.

ఒక్కసారి బ్రిటిషువారి స్థానములోనేమనమున్నయెడల యెట్లుండునో యూహించి వారి బాధ్యతలనుకూడా విచారించుదము—శాసన సభలను ప్రవేశపెట్టిన మొదటి సంవత్సరములోనే సామ్రాజ్యశాసనసభలో నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమందు బాధ్యత యేర్పాటు జేయవలెననిన్ని రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెనన్న తీర్మానమును లేబడెను. ఈ తీర్మానమే ఈ దిగవరీతిగా సవరణ చేయబడినది, బాధ్యతాయుత పరిపాలనయందు హిందూదేశము కనుపరచిన యభివృద్ధినిబట్టి ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగమును విమర్శించి మార్పుటకు 1929 సం॥రము వరకు వాయిదాజేయకుండా అంతకన్నను త్వరలోనే ఏర్పాటు చేయవలసినది యీ సామ్రాజ్యశాసనసభవారు తలంచుచున్నారని ఇండియా కార్యదర్శి గారికి తెలియజేయవలసినదిగా యీ సభ వారు కోరుచున్నారని తీర్మానము చేయబడినది. శాసనసభల మొదటిసంవత్సరములోనే యిట్టి తీర్మానము చేయుట కాలపరిపక్వము గాక మునుపే తొందరపడుట యగునా కాదా? ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగ విధానము ఎంతటి ఫలప్రదాయయో ప్రజానియోజకవర్గము యొక్క సత్తాసామర్థ్యము లెంతవరకు వికసించినవో అనుభవకవేద్యము కాలేదనిన్ని—ఇంకా కొంతకాలము పరీక్షచేసి చూడవలసియున్నదనియు బీలు ప్రభువుగారు యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో ఏమైనావింత యున్నదా? ఈ సంస్కరణచట్టమును త్వరలో పునర్విమర్శ చేయవలసినదని తిరి 1928 సం॥రంలో డాక్టరు గౌరు గారును 1924 సం॥రంలో దివానుబహదూరు రంగాచారియరు గారును తీర్మానముల సుపపాదించిరి.

సంస్కరణచట్టము పునర్విమర్శ త్వరలో చేయవలసినదని సామ్రాజ్యసభవారు పెట్టెడి పొరు ఏమాత్రము తగలేదు.

కనుక యీలాసన పోరుపెట్టడము అతితొందరము, తెలియజేయుటలేదా? సకాలమైన ఋతువురాకపూర్వమే ఫలమును కోరుటకాదా? ఈ విధముగా ఇంగ్లీషు రాజ్యాంగవేత్తలు తలంచుట యస్సాభావికమా? పార్లమెంటు వాదానములను వారు భంగపరచుచున్నారని యెట్లనగలము?

మనదేశముయెడల యెక్కువ యభిమానముగలిగిన కార్మికపక్షమువారి నాయకుడైన రామ్స్ మజ్దూరిగారు ప్రధానమంత్రి పదవిలోనికి వచ్చినప్పుడు వారు హిందూదేశమునకిచ్చిన సందేశము గమనించవలెను. బ్రిటనుదేశములోని ఏపార్టీ వారు కూడా దౌర్జన్యయంత్రమైన బెదరింపులకు రడువదలినన్ని. గవర్నమెంటు వ్యవహారము సాగకుండా అరికట్టవలెనని చేయు ప్రయత్నములకు లొంగరనిన్ని వారు తెలియజేసెడి. హిందూదేశాభిమానులైన వారందరును బ్రిటనుకు చేదోడుగానిలిచి పనిచేయవలసినదేగాని విముఖముగానుండి బ్రిటిషువారి హృదయముల నాకర్షింప దలంపవలదగ్గ గట్టిగాచెప్పెను.

ఈమధ్య బర్మెను హెడ్డుప్రభువు చేసినచేసెగలు

హైందవ విద్యార్థి సంఘసమావేశములో బర్మెను హెడ్డుప్రభువు ఉపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పెను: ఇచ్చిన సంస్కరణములను హెచ్చుచేయవలసినదని వాదించుటకు అసహాయోద్యమము క్రమమైనపదతికాదు. ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగవిధానములో ఏదోకొద్దిపాటి ప్రజాస్వామ్యములును బాధ్యతలును ప్రసాదించబడినవి. ఏపార్టీ వారయినా ఓటిని పూర్తిగా విసర్జించి ఇంకా ఎక్కువపాక్కు బాధ్యతలకు అర్హులమని ప్రపంచానికి చెప్పుటకన్నా తెలివితక్కువవని యింకొకటిలేదు. ఈఅన్నికలు అయినతర్వాత విజయమును పొంది సభలలోనికివచ్చిన నాయకుల తత్వము ఎందునో చూడవలసియున్నదని వాడు.

పిరి. గిల్లుకలలో జేసిన యుపన్యాసములలో ఏమి చెప్పిరో చూడండి:— ఈ రాజ్యాంగవిధానమును ప్రజాప్రతినిధులైన నాయకులు జయప్రథముగా నొనరించవలెననెనకల్పింపబడిన వారు ఆసంపూర్ణ హృదయములతో పని యెన్నటికిని చేయరు. సంస్కరణ పునర్విమర్శ చేయుటకు పంచాయితీసభ ఏర్పాటు అయినపిదప బ్రిటిషుగారి ధోరణి ఎట్లుండునో నేను చెప్పజాలను. వా ధోరణి ఎట్లా ఉండబోయినప్పటికిని, ఈ అసహాయ నిరాకరణోద్యమముల గాని- శాసనసభలలో చేరి చేయదలచిన విధ్వంసకవిధానముల గాని- యెట్టి మేలును చేపూరక పోవుట యుటకుండా నూతనాభివృద్ధినికూడా భంగపరచగలను.

సహకారవాంఛయుక్త అంతరార్థము

సంస్కరణ ప్రణాళికను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగింపవలెననుటలో, అర్థమేమిటో బాగా తెలియవలయున్నది. పార్లమెంటు సభ్యులలో యీ శాసనసభలలో బాగా తర్జీబునొంది అనుభవము సంపాదించడమేనా ప్రయోజనము, లేక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతోను—బ్రిటిషు జాతివారితోను వికమత్వముతో మెలగి వారియను నేహమును సంపాదించుటకా? సహకారనూత్రములో యీ రెండర్థములను యిమిడియున్నవని నమ్మగలను.

లిట్టు ప్రభువుగారు కూడ మర్మము లేకుండా యీ మధ్య కలకత్తాలో నుపన్యసించుచు బ్రిటిషువారియెడల హిందూ ప్రజలకు అపనమ్మకము కలుగుటవల్ల హిందుదేశముతోడి సాంగత్యముకూడా నమ్మదగినదికాదని బ్రిటిషువారు తలంచుటకు కారణ మగుచున్నదని వారుచెప్పిరి. అపనమ్మకముకడలి విశ్వాసమునుదెంచి పాచ్చరించిరి. కాబట్టి మాకు స్వరాజ్యమిచ్చేయెడల బ్రిటిషువారి షేమునునకు భంగము కలుగజేస్తామనిగాని బ్రిటిషువారి సంబంధము విడగొట్టుతామనిగాని భయపడవద్దని నేను అభయహస్త మిచ్చుచున్నాను.

కాబట్టి వారుకూడా మనయందు నమ్మకముంచి త్వరలోనే తక్కువ బాధ్యతాధికారములను మనకు ప్రసాదించవలసినదని కోరుచున్నాను. వారు ఆలస్యము చేసినకొలదిన్ని ప్రజలలో అనుమానములపనమ్మకము పాచ్చగలదు. కాబట్టి వారికివారే ధైర్యముచెప్పుకొని మనతో విశ్వాసానురాగములతో ప్రవర్తించవలసినదని—అప్పుడు ప్రజలందరు కృతజ్ఞులై ఉభయమును అన్యోన్యబాంధవ్యము పాచ్చగలదు.

హిందూమహమ్మదీయ వివాదములను కులభేద తగాదాలను భారత సంరక్షక సైన్యమునుగూర్చియు వారు ముచ్చటించిరి. ఈస్వదేశసంరక్షక సైన్యము భారతీయులకు ప్రసాదించక పోవుటకు కారణములను తెల్పుచు యీక్రింది యంశములను తెప్పిరి.

ఇదివరలోనే మనకు యీస్వదేశ సంరక్షకాధికారమైన సైన్యమును ఏర్పాటుచేయక పోవుటకు గవర్న మెంటును నిందించినను ఇందుకుగల కారణములను ఊహించుట కష్టముగాదు.

హిందూదేశమును కత్తితోనే పరిపాలించవలసి యున్నదనే చిరకాలాభిప్రాయమును గవర్న మెంటువారు మార్చుకొనలేకుండా ఉన్నారు. కత్తితో పాలించుటయనగా చండశాసనముల ననుసరించి బ్రిటిషు పాలించుటగాదు. ఎప్పటికైనా క్లిష్టపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు దేశమును పాలించుటకు సివిలు ఉద్యోగులవల్ల కాబాలదనియు అట్టి విప్లవములలో వారిసైన్యమే అక్కరకు వచ్చుననియు వారిఆర్థము, సైనికబలము వారివశములనున్నంతకాలము సివిలుపరిపాలనలోనివాక్కులు మనచేతి కప్పగించి పరిక్షించి చూడడానికి వార్షికేయభృంతరమున్ను లేదు.

సైన్యమునంతా భారతాయత్రిముగా జేయుటవల్ల వారి సామ్రాజ్యాధికారమునకు భంగము వచ్చునేమో యని వారిభీతి. భారతీయుల రాజభక్తియందు బ్రిటిషువారికి పరిపూర్ణవిశ్వాసము లేకపోవుటయే దీనికి కారణము. సర్వోపార్జితమైన రాలుగారు తమ “ఇండియా” అనేపుస్తకములో యీవిషయమై చర్చించిరి. భారతీయులను సైన్యనాయకులగా చేస్తే వారిక్రింద బ్రిటిషుసోదరులు తక్కువహోదాలలో నుండుటకు సమ్మతించరనిన్ని వారికి ఓరికి అన్యోన్యజాతీయసంఘర్షణలు కలుగననిన్ని వ్రాసిరి. కలిసి భోజనముచెయ్యడానికి తగాదాపడారని చెప్పినారు. నేటిపుటలాలూ బ్రిటిషు సైన్యాధికారులక్రింద పనిచేయుటవల్లనే వారికి కేరుప్రతిష్టలు వచ్చిన వనిన్ని అట్లు లేకున్న అవిపోవుననిన్ని కాని తెల్ల అధికారులకు లోబడి యుండడము నాగరకత యభివృద్ధి యీహైందవులకు నష్టముగా నున్నదనియు వ్రాసిరి.

కాబట్టి దీనివల్ల అసలుపాతవులు ఇప్పుడు తెలిసినవి. కాబట్టి మనదేశమును మనము రక్షించుకొనుటకు మనకు సైనికాధికారముల నొసంగి యనకాశము నివ్వనియెడల స్వదేశసంరక్షణకు మన మసమర్థులమనే నెపముతో మనకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించకుండుటకు వీలులేదు.

బ్రిటిషువారు మనకు సంరక్షకులని అనేకసార్లు చెప్పుచూవచ్చినారు. వీరు నిజంగా మనసంరక్షకులే యైనయెడల మనదేశద్రవ్యముతో భరించబడుచున్న యీ సైనికపటాలములందు మన కేమైనా అధికారముల నొసంగి తర్జీబుచేసి మనవశ

ము జేయుచున్నారా? లేదు. సంస్కరణచట్టములో చేసిన వాగ్దానమునుబట్టి మనకుని కాబలయందును పరిపాలనాధికారమునొసంగి యొక్కనఅన్యోన్యతను కలుగజేయువలె నని వారియుద్దేశమును తెలియజేసిరి.

సైనికశాఖకూడా అందులో చేరియున్నది. బ్రిటిషువారు ఇంతవరకుమనకు సైనికాధికారముల నొసంగుటకు సంకల్పించి యుండనియెడల ఇకనైనను వారు అవలంబించబోయే సైనికవిధానము ఏమిటో నిర్వచించవలసినదని నొక్కి యడుగువలయున్నది.

స్వదేశసంస్థానములనుగూర్చియు కలెస్సీ కమిషనును గూర్చియు తరువాత ముచ్చటించిరి. ఈసందర్భములో 18 పెన్సుల మారకములేటు ఉండవలసినదని చెప్పిరి.

మితవాదులకును ఇతరపార్టీలవారికినిగల సంబంధము

ఇన్నిపార్టీలు దేశములో ఉండడము ప్రజలకు కంటకముగా ఉన్నది. పార్టీ నాయకులు స్వలాభానికి తంటాలుపడుతున్నారని తిట్టుచున్నారు. స్వలాభానికి గాని కేరుగొప్పకు గాని పార్టీలు బయలుదేరతీయడం నిందాస్పదమేగాని ప్రధానమైన సిద్ధాంతములలో అభిప్రాయభేదము లుండకమానవు. ఏలాగో ఒకలాగన అన్ని పార్టీలవారిని కట్టుకట్టుటవల్ల ప్రజాహితమునకు కావలసిన పృథులపూర్వక భిన్నాభిప్రాయములు బయటపడజాలవు. మెరమెచ్చులకై అందరుఒకటిగా ఏర్పడడం వట్టిబూటకమే. మితవాదులయొక్క మూలసిద్ధాంతములను వదలుకొని ఇంకొక చిన్నపక్షమువారిలో నైక్య మగుట అసంభవము కాని వీరైనప్పటి యితరపార్టీలవారితో పనిచేయుటకు సంసిద్ధముగానున్నాము.

భవిష్యత్ సర్వము

ప్రాచ్యదేశవాసులు చందలో దేశములతో పనిచేస్తారని పాశ్చాత్యులు దూషించేవిషయంలో కొంతసత్యమున్నది. మనలో తీవ్రమైన ఉద్దేశము కొంతకాలమేఉండి తర్వాత గుండె చల్లబడుతూఉంటుంది. ఇంగ్లీషువారు గజపట్టుపట్టి జలగవలె కార్యస్థానచేస్తారు. అదిమనము నేర్చుకోవలెను. మనఉత్సాహాన్ని కొండవాగులవలె ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా పొర్లివచ్చి తరుచు ఎండిపోవుచుండును కనుక మన కార్యోత్సాహ ప్రవాహమునకు ఆకట్టనేర్పరచి చక్కగా బహుత్వేత్రముల ప్రవహింపజేసి ఫలవంతముల జేయవలెను. శిలామయమైన ఆపహోద్యమ తేత్రముందేగాక శాసనసభా ప్రతిఘటనోద్యమ భూమి యందునుగూడ మనకేక్లిని ప్రసరింపజేయవలెను. సాంఘిక సంస్కరణము నిర్మాతరాజ్యాంగ తంత్రములందును మనయత్నములు ఫలభరితములగును. ఇంగ్లీషువారివద్ద మనము నేర్చుకోవలసిన దింకొకటికలదు. అదేవనగా సమిష్టిపరిశీల-మొన్న ఉప్పుపన్నునుగురించి బొంబాయిరాష్ట్రసభ్యులు వంగరాష్ట్రసభ్యులు మద్రాసుసభ్యులుకూడబలుకుకొని గవర్న మెంటుకు జబాబు యివ్వవలెనన సమావేశమై సంగతి నిర్ధారణ చేసికొనలేక ఎవరిదారిని వారు లేచిపోయిరి.

కాబట్టిమనము నిర్మాత కార్యక్రమమును నేర్చుకోవలయున్నది. దేశములో నిర్మాతకార్యములు జేయవలెనంటే ఆయారాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు కేంద్రప్రభుత్వమునకు యియ్యవలసిన కప్పములు తగ్గింపబడవలెను.

రాష్ట్రప్రభువుల కప్పములు తగ్గింపబడేయెడల ఆయా రాష్ట్రములలో నిర్మాత కార్యక్రమమునకై ఎక్కువడబ్బు మిగులును.

మితవాదపక్షమువారు ఎక్కువ స్వాధీన్యమును ఎక్కువ సాంఘికబలమును ధనత్యాగమును చూపించి నిరంకరకృషిచేయవలసియున్నది. ఎన్ని యిక్కట్లులైనను సమకట్టి మొక్కవోవని చెక్కుచెదరని యొక్కవక్కని యుత్సాహ ధైర్యములతో కృషిచేసి జయముగాంచెదరు గాక!

ఆహ్వానసంఘావృత్తుడు

డాన్లెగారి యుపన్యాసము

అకోలాలో జరుగుచున్న భారతజాతీయ మితవాదముహూర్తముకు 9 వ సమావేశములో ఆహ్వానసంఘావృత్తుడు కె. జి. డాన్లెగారి సి. వి. ఇ. గారి యుపన్యాసమునుండి యీ దిగవ భాగములు ముద్రించుచున్నాము:—

సంబర్ధితీయొడంబడిక

1857 లో హిందూ దేశములో జరిగిన విప్లవసమయమునుండి రాజకీయము లేయే విధముగా మారుచున్నదియు చెప్పుకొనుచున్న రావుబహదురు డాన్లెగారు సంబర్ధితీయొడంబడికనుగూర్చి యిట్లు తెలిపిరి:—

1926 సంవత్సరము మే నెల మొదటి వారములో రాజీనిష్ఠులయ్యెను; కాంగ్రెసులో రిస్పాన్సిబిల్టీ స్వరాజ్యపక్షము లు రెండు ను బలమైన రెండు పక్షములుగా నిలిచెను. స్వరాజ్య ఎగ్జిక్యూటివు సంఘమువారు శాసన

సభలనుండి బయటికిరావలసినదని తిరిగి శాసనసభలలోనికి పోవలసినదని రాష్ట్రీయ కేంద్ర శాసనసభా సభ్యులకు ఉత్తరువు లిచ్చుటయు, ఆయుత్తరువులను సభ్యులు ఒక్క యక్షరమైన సొల్లుపోకుండ నిర్వర్తించుటయు ప్రజలలో స్వరాజ్యవాదులకున్న గౌరవము నొందినది. ఇప్పుడు రంగులయన్న ద్వేషానలము ఎన్నడు భస్మముని కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నడుపుచున్నట్టి నేహ భావమును నాశనము చేయునో చెప్పజాలము. ముఖ్యముగా బెంగాలునందు 18-6-25 నుండి 21-1-27 వరకును మధ్యరాష్ట్రములు బీరారులలో 20-4-26 నుండి 31-1-27 వరకును సంస్కరణములు నిలిపివేయబడుటవలననే స్వరాజ్యవాదులయందు ప్రజలకు నిరాదరణభావము జనించినది. స్వరాజ్యవాదుల పదతులు దేశక్షేమకరంబులని సహేతుకముగా విచారించువాడెప్పుడు అంగీకరింపజాలను.

మితవాదుల నితి

పైన తెలుపబడిన మహాక్షిప్తసమయములో మితవాదపక్షమువారు మహాకష్టకార్యములను నిర్వర్తించవలసివచ్చెను.

ప్రభుత్వమువారవలించుచున్న నిర్బంధ విధానములను ఖండించి ఆ సమస్య తిని చెలువుటయు, సంస్కరణములో కొన్ని భాగములు కొనసాగించుటకు వీలులేదని నిరూపించుటయు, అసహాయోద్యమము, సర్వజనశాసనధికారము, శాసనసభలను లాకోట్టులను ప్రభుత్వవిద్యాసంస్థలను బహిష్కరించుట నిరంతరము నిర్భయముగా ఖండించుటయు మొదలైన పనులను మితవాదపక్షము వారు చేయవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానములను, పంజాబులో అమాయకులను వందలకొలది జనులను నిర్దాక్షిణ్యముగ వధించుటను కొంచెమైన సంజేహింపక ప్రభుత్వమువారిని మితవాదులు ఖండించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి మితవాదపక్షమునందు అవిశ్వాసముగూడ జనించెను. వీరిట్లు పనిచేయుచుండ దేశములో కొందరు వీరిని విమసర్పచులనియు దేశద్రోహులనియు పిలువసాగిరి. ఇట్లు ప్రభుత్వమువారికి విశ్వాసము లేక దేశీయులు అపహాస్యముచేయుచుండ, మితవాదులపిటి భరింపక స్వముకానిదయ్యెను. పెద్దలనియు విద్యావంతులనియు గౌరవనీయులనియైన నెంతక బహిరంగసభలయందు వేదికలపై నుపన్యసించునపుడు విద్యార్థులును ప్రజలును గుంపులుగుంపులుగావచ్చి ఆటంకపరుపసాగిరి. డాక్టరు బెనెంట్, రైటు ఆనరబిల్ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి, సర్ సురేంద్ర నాథ బెనర్జీ, గార్ల వంటి మహనీయులు వేదికాస్థలముపై నున్నప్పుడాదినములలో నెంత యల్లరిపాటైకో అందరెరిగినదే. ఇవంతయు ప్రజల దురభిప్రాయములలోనికి మారిన గొంధీ తత్వమునకు ఫలితమే. తన యాత్యేకలనుందు విశ్వాసము గలిగి మితవాదపక్షమువా రెన్నియిక్కట్లులైన కోర్చుకొనియుండిరి.

ఫలితము

రానురాను కాంగ్రెసులోని రెండు పక్షముల మధ్యను అవిశ్వాసము జనించి ప్రభుత్వమువారి నిర్లక్ష్యము చేయసాగిరి ఇట్టిఫలిత మిదివరకును ఇకముందును గూడ మనము కోరదగినది కాదు. హిందూదేశములో రాజకీయముగ తంటాలుపడుచున్న వారందరును కాంగ్రెసునకు నెందియున్నను మరీయే యితరసంస్థకు నెందియున్నను దేశభక్తితో దేశమునకు మేలుచేయవలెననియే ప్రయత్నించుచున్నారను మాట వాస్తవము. వారివారి ఆతురతతో సులభమైనసన్మహార్గమును విడిచిపెట్టి హిందూదేశమును గమ్యస్థానమునుండి అంతకంతకు దూరము చేయుచున్నారు. వారివారికి గల హద్దులనుగురించి గూడ వారంగీకరించియేయున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో సరియైన దేశభక్తి గలవారందరును పార్టీ షేములను స్వషేములను విడిచిపెట్టి ముమ్మడి దేశక్షేమమునే కాపాడవలెను. తమ తమ అంతరింగములందు ప్రతిభారతీయుడును హిందూదేశమునకు గమ్యస్థానమును బాధ్యతాయత్రప్రభుత్వమును లేక స్వరాజ్యమును చేరుటకై అతిశ్రమముగ అభివృద్ధి పొందవలెనని కోరక మానడు.

స్వరాజ్యమార్గము

ఈ కోరిక త్వరలో నెరవేరవలెనన్న అందరును కలిసి తమ బలములను కేంద్రీకరింపవలెను. ఈమార్గమునుండి యెవ్వడును తప్పుకుత్రివలను తీయరాదు. ఈమార్గము స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. దాని నుపయోగించి గమ్యస్థానమును చేరదలంచిన ప్రతి భారతీయుడును మధ్యమధ్య కొన్ని తుపానులు తగులుచున్నను మార్గమును విడువక తిన్నగా చూచుకొనియే నడువవలెను గాని మార్గమును విడువరాదు. ఈమార్గమును విడిచిపెట్టికల్లు యిన కలుగబోవునది అనవసరము ఆలస్యమును కేక్లివ్యయమే తప్ప వేరుఫలిత మెద్దియులేదు. మార్గమును తప్పి అటునిటు దిరుగుచు తమతో నున్నవారిని తమతో కలిసిరెండిని పిలుచు వారిని సరియైన మార్గమునకు త్రిప్పవలెనన్న నెంతయో ఆలస్య

మగను, చేతములో ఏదో యొక మూలనుండి తనదృష్టి నంతటి ని రాజకీయములయందే నిర్వి పనిచేయుచున్నట్టి నాభాటి వాడు కానవచ్చును ప్రయోజనమును గూర్చియు విలువను గూర్చియు చెప్పబడునదిని స్వరాజ్యవాదులు అసహాయోద్యమవాదులు చెప్పుచున్నదానిని ఖండింప దలండుట ఆతి సాహసమై యుండును. కావున నా మహాకార్యమును నాకంటె మిన్న లరవానికి వికీ వివేచింపెదను. కాని స్వరాజ్యవాదులను అసహాయోద్యమ ప్రచారకులను చేతమును సన్మాన్యమునండి వరలించి జేకాభివృద్ధి కల్పనను న్నారని మాత్రము చెప్పి విడిచి పెట్టెదను.

1919 అక్టో, రాయలు కమిషను

ఇంకను రావుబహదూరుగా రిట్లు చెప్పిరి:— 1919 సంవత్సరపు ఇండియా ప్రభుత్వపు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమునకు హిందూ చేతమునకు చెక్కిని కార్యవిధానము నేర్పరచి హిందూదేశముయొక్క అర్హతానర్హతలనుగూర్చి ప్రాచూరిక కమిషనువారు డిటేమి పార్లమెంటువారికి నివేదించుచుండెను. అట్టిచో స్వరాజ్యవాదులకు గాని అసహాయోద్యమ ప్రచారకులకు గాని యీ కార్యవిధానమునుండి హిందూదేశమును తప్పించుటకు లెనమా? చట్టబలమును వారు కావనలేదు. హిందూదేశము యొక్క అర్హతానర్హతలను నిర్ణయించు అధికారము డిటేమి పార్లమెంటున కేక్కడిదని అంతకంటె అనలేదు. 1929 లో రాయలు కమిషను వచ్చే లోగానే హిందూదేశము విచారించి నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. నిజముగా హిందూదేశ ప్రతినిధుల మని చెప్పుకొనుచున్న స్వరాజ్యవాదులను అసహాయోద్యమ ప్రచారకులను అప్పుడు లెనుమొరలను చెప్పుకొనవచ్చు నెవ్వరికి నచ్చదు? లేదు కిష్టము లేకున్నను తా మరెగా ప్రేమించు దేశముకొరకైన వారు సంస్కరణములను భగ్గును చేయవలెననియు నిరంతరప్రతిభుటను సలుపవలెననియు చెప్పితి అభిప్రాయములను వివరించిన గూడదా? అందరును కలిసి ఏకగ్రీవముగా హిందూదేశము యొక్క హక్కులను గూర్చి అప్పుడు తెలుపుకొనవలసియున్నది. సమయమునకు తగినట్లుగా అభిప్రాయభేదములను తీసి వైచుకొని ప్రేమ పూర్వకముగ హృదయ పూర్వకముగ కలిసి హిందూదేశమునకు కావలసిన దానినప్పుడు ఏకకంఠముతో చెప్పుకొనవలసినది యిప్పుడు నాదేశయులను నేజేయు ప్రార్థనలన్నియు నిష్ఫలమేనా? ఏస్వల్పభేదములన్నను దేశక్షేమమును గమనించి యవి పాటింపరని నేను తలంచెదను. మనస్వల్ప కష్టములను మించినవి దేశావసరములు. కావున నెమకటిసంగతి యంతయు మరచిపోయి లోపము లున్నను ఊహజనితమైన లోపము లన్నింటిని తమించుకొని అందరును ఒక్కటియై దేశక్షేమముకొరకు పృథ్వీపూర్వకముగ పాటుబడెదము గాక.

హిందూనుహమ్మనీయనమస్య

పిమ్మట రావుబహదూరు డాక్టర్ గారు హిందూమహా మృద్ధియ సమాన్యముగూర్చి యిట్లుచెప్పిరి:— మహాసంగ్రామమునండి టర్కి-దేశ మెట్లు బయటపడి యియు అందరెరింగినదియే. ప్రపంచజ్ఞానము ననుసరించి ఆంగ్లోరా రిపబ్లిక్కు-రాజ్యము పూర్వ మతాభిప్రాయములను వార్యాదర్శములను పూర్వవిద్వేషములను త్రోసివేసినది. టర్కి దేశములకు రాజకీయములకన్న మత మెక్కువకాదు. ముం య రాజ్యాభివృద్ధిని చూచుకొని పిమ్మట మతముసంగతి వారు చూచుకొనెదరు. హిందూదేశమునన్ననో పూర్వ మతాభిప్రాయములబట్టే యెక్కువగా నున్నది. మహమ్మదీయులకు రాజ్యాభివృద్ధియమలకంటె మతవిషయమే యెక్కువగా పట్టినది. హనవకోటియందయు మతముకొరకే సృష్టించబడెనాయనునట్లు వారి వైఖరి యిదరులకు దోషించును. ఒకరి మతభావముతో గోకృమ కలిగించుకొనుటకు యింకొకరికి తగదుగావున వారి బుందుంచవలసినగౌరవము నుంచియే మహమ్మదీయులలోగూడ కిడు చాలుమది మహమ్మదీయేతరులకువలెనే మతేతరవిషయములకు కాలమపుచ్చుచున్నారనియు జీవితాంతమువరకు వివి మతములవారితో కలిసియుండవలసిన దినచర్యలలో తమమత

ప్రకారము నడుచుకొనుటకు అనకాశములు లేవనియు సంగీకరింపకతప్పదు. ప్రపంచములోని యితర మతములకువలెనే మహా మృద్ధియులుగూడ సాంఘిక రాజకీయవిధులను ముందు నిర్వర్తించుకొని పిదప స్వమతముసంగతి చూచుకొనవలసియున్నది. నిత్యమైన మతసత్యమునకు మానవులందరును లోబడియే యుండురు. కావున బాహ్యముగ కనబడుచున్నవిభేదముల నంతగా పాటింపరాదు. పరిస్థితులను గమనించి సద్దుకొని పోవుచుండవలెను. ఇందువలన నిత్యమైన సత్యముల కేలోపమునరాదు గావున మతవిషయములలో ప్రస్తుతపరిస్థితు లెట్లున్నవియు గమనించి అప్పుడప్పుడు మతవిషయకమైన ఉద్దేశములును కొట్లాటలను కలుగకుండ నాయకులు విచారించి తగిన కార్యక్రమము నేర్పరచవలెను.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును గూర్చి రావుబహదూరు గారిట్లు చెప్పిరి:—నల్ల కిహక్కులను నిలువబెట్టుకొనుట యెల్లప్పుడును మంచిదే. కాని అంతకంటె నన్నతమైన విధులు సంఘముపట్ల నిర్వర్తించవలసియున్నది గావున అట్లు నల్లకులు తమ హక్కులను నిలువబెట్టుటకై ప్రయత్నించునప్పు డితరులకు హానికలుగునట్లు ప్రయత్నింపరాదు. మరియు నది శత్రు భావముతో నెలువడరాదు. కొన్నిచోట్ల ప్రారంభింపబడిన బ్రాహ్మణేతరోద్యమ మిట్లు శత్రుభావములోనికి దిగుటచే ప్రజల సానుభూతికి మారమగుచున్నది. కావున నీయుద్యమములను నడుపువారు వైషమ్యభావములలోనికి కేవలము బ్రాహ్మణులనినంతనే శత్రుభావములోనికి దిగక సరిగా నడువవలెనని వేడుకొనుచున్నాను.

విచారణీయాంశములు

మితవాదమహాసభవారి దిగువవిషయములను విచారించి తీర్మానములను గావించవలె నని రావు బహదూరుగారు చెప్పిరి:—

చెన్న పు రి రా య త్ థి యే ట రు నం దు
9-12-1926 తేదినుండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

నేటిరాత్రి 9 గం. రేవుసాయంత్రము 5 గం-30 ని.

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

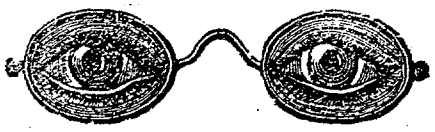
దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు

పగటిసాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.
రాత్రిసాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.
టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3, 2, 1 అకౌలు 8 మాత్రమే
ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వు చేయబడును.
ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందస్వామి, ప్రొవైడెంటు.
3257

వి.యన్.శాస్త్రి & సన్స్

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

సులోచనములు శాస్త్రప్రకారం ప్రదేశము ననుసరించి
పరిశీలించి యివ్వగల సమర్థులు:

ముత్తయ్య కంపెనీ నిలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్రీడ్ గుడ్డలు, వూల్ గుడ్డలు, లాగులకును పట్టులకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రము లైన దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అవతల చింతింపకుడు.

కె. యన్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్
మదరాసు.

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

నిన్న 26 వ తేదీని ప్రారంభమై ఐదుగంటల సేపు జరుగుట

శ్రద్ధానందస్వామి మరణమునుగూర్చిన తీర్మానమును మహాత్ముడు పాదించుట

దక్షిణాఫ్రికాలో అలోచనసభనుగూర్చిన తీర్మానముగూడ నామోదించబడుట

మొత్తము 1700 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. 2000 మంది సన్మానసంఘమున చేరిరి. మహాత్ముడు వి. జే. పటేలుగారు 28 వ తేదీని పాండవనగరమునుండి బయలుదేరెదరు.

27 వ తేదీ సమావేశము-మోతీలాలు నెహ్రూగారి

తీర్మానముపై చర్చ జరుగుట

శాసనసభావిధానమును సవరించు సభికారము భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకే యుండవలెను. శాసనసభలలో మంత్రివర్గముల నెవ్వరు నేర్పరుపకుండ చేయవలెను-అను సవరణలును దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల స్థితిని బాగోచేయవలెను. రాజకీయపైదీలను వదలవలెను. దేశమున నిర్మాణవిధానమును సాగించవలెను- అను తీర్మానములునుగూడ మహాసభలో నామోదించబడెను.

విషయ నిర్ణయ సంఘ సభ

28 వ తేదీని నెహ్రూగారి తీర్మాన నామోదించబడుట

కాంగ్రెసువారు ఎల్లప్పుడును విధిగా ఖద్దరును ధరింపవలెను. దేశమున నిర్మాణవిధానమును సాగించవలెను. విదేశములలో ప్రచారముచేయవలెను. బ్రుసెల్సులో జరుగనున్న పరాధీనజాతుల సభలో పండితజవహరలాలు నెహ్రూగారు భారతకాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా నుండవలెను. రాజకీయపైదీలను వదలవలెను-అను తీర్మానము లామోదించబడెను.

మహాసభా ప్రారంభము

26 తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు మహాసభ ప్రారంభమైనది. అసామరాష్ట్రమున మహాసభ జరుగుట కిదిదేవతాలిసారి. కేవలము శుభాక్షయతో ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన విలాసమున ఖద్దరుకాలలో 41వ మహాసభ జయప్రథముగ ప్రారంభమయ్యెను. అహమ్మదాబాదులో ఆరంభించబడి రేడాదిగ ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచున్న రీతిని కుప్పిలు మున్నగునవి చేయలేదు. ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు మున్నగు వారందరు క్రిందనే కూర్చుండి యుండిరి. సభాప్రారంభమునకు కొన్నిగంటలకు ముందుగనే ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులునువచ్చి సభాభవనము నిండిపోయిరి. సుమారు 10 వేలమంది యుండిరి. వారిలో సన్మాన సంఘమువారు 2000 మంది, ప్రతినిధులు 1700 మంది యున్నారు.

సభాశాల వర్ణన

సభాభవనము చక్కగ నలంకరింపబడెను. సభాభవనము మధ్యభాగమున కర్రస్తంభములు నాలుమత్రమే యుండెను. రామకృష్ణ పరమహంస, మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్యతిలక్, దేశబంధుదాసు, శ్రీమతి సరోజిని, సర్ సురేంద్రనాథు బెనర్జీ, గోకలే, పండిత నెహ్రూ, పండిత మాలవ్య, లజపత్తాయీ, సెనుగుప్త, పి. సి. రేగార్లు మున్నగు నాయకుల పటములు సభాభవనమునందంతటను అమర్చబడెను. ఈపటములు ఖద్దరు బట్టలపై రంగులతో చిత్రీకరింపబడెను.

స్వదేశమునందే మనము బానిసలై యున్నాము. రాట్టమే మనకు కామధేనువు. భారతదేశమున యిప్పుడందరును అస్పృశ్యులే. భారతమాత శృంగులబద్ధయై యున్నదని మరలకును. స్వరాజ్యము మనజన్మహక్కు. సామరజనులే దేశమునకు చూలబలును. జరినువాలాబాగు దారుణాత్మల వలనకును. బాతులు స్వయం నిర్మితములే మున్నగు స్ఫూర్తికావ్యాలు ఖద్దరు బట్టలపై రంగులతో వ్రాయబడి సభయందంతటను అలంకరింపబడెను. ఆయా నాయకులు మడివిన స్ఫూర్తికావ్యాలు వారివారి పటముల క్రింద ప్రత్యేకముగ నున్నవి. జాతీయతాకావ్యమునందు గల తెలుపు, యెరుపు అనుపదని రంగులతో సభాభవనమున అలంకరింపబడియున్నది. జేయబడెను. ఉపన్యాసవేదిక శేషకుడ్రతో చిన్నదిగ జేయబడెను. దానికి వెనుక ప్రక్కను సన్మానసంఘము సభ్యులవేదిక అమర్చబడెను. ఆవేదికకు మధ్యభాగమున అధ్యక్షుడుకూర్చుండుటకు యెత్తగ ఒక చిన్న బట్ట వేయబడెను. భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులవేదికకు ముందుభాగమున మామి డాకులతో రంగులు మున్నగు నవి

ధనురాకారముగ నమర్చబడెను. ఆవేదికకు ప్రక్కన ప్రేక్షకుల లగ్నస్థిలము ప్రత్యేకముగ నమర్చబడెను. వందలకొలది స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. పత్రికాప్రతినిధుల సమయముకొరకు ఉపన్యాస వేదికకు ఎదురుగానే వారి స్థానము లమర్చబడెను. పత్రికాప్రతినిధుల సమయము రెండు ప్రక్కలను సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకులకు సలమేర్పరచబడెను. సభాశాలలో కొట్టకొనిను చుట్టునుగూడ ప్రేక్షకుల నిమిత్తము గాలరీలు అమర్చబడెను. మామూలు ప్రకారము ఆహారాష్ట్రముల ప్రేక్షకులకు ప్రత్యేకావరణాలు అమర్చబడెను. అందరును కూర్చుండుటకు ఖద్దరు బట్టలు పరువబడెను.

కాంగ్రెసు మహాసభాశాలకు విశాలమగు యావరణ నిర్మింపబడెను. ఆయావరణంలోనే విషయనిర్ణయ సభాశాల సన్మానసంఘకార్యాలయములు గూడ గలవు. సభాశాలాప్రాకారమునకు కర్రస్తంభములతో కట్టబడిన పెద్దపెద్దద్వారములు కలవు. ఆద్వారములపై తెల్లని ఖద్దరు కప్పుబడెను. సింహద్వారమునకెదుట చిన్న ఉద్యానవనము కలదు. అచట సభాప్రారంభమునకు ఒకగంట ముందునుండియు నాబతుమేళము వాగుచుండెను.

అధ్యక్షుని రాక

సరిగా 2గంటలకింతైనది. అధ్యక్షుడు వచ్చుచున్నాడని అందువలన నూచింపబడెను. నాయకులు చుట్టును పరిచేష్టిచియుండ గాంధీజీ, శ్రీనివాసయ్యంగారిజీ యనుభ్యులు చెలరేకుచుండ మంగళవాద్యములు మ్రోగుచుండ హిందూస్థానీ నేపాచయవారు వందేమాతరము మున్నగు జాతీయగీతములు పాడుచుండ అధ్యక్షులకు శ్రీనివాసయ్యంగారిని సన్మానసంఘమువారు వేదికపైకి తోడ్కొనివచ్చిరి.

మహాత్ముగాంధీ శ్రీమతి సరోజిని మహమ్మదాలి అబ్దులు కలామజదు పండితమాలవ్య పండిత నెహ్రూ లాలాగిరిధరలాలు ఆయన కార్యవర్గి, వేదాంతి, వి. జే. పటేలు. ప్రకాశం, నేను గుప్త, డా. సత్యభామ, హర్షిచును నేను జమ్నాలాలు బజాజు, చల్లభాయిపటేలు, భూకను, బాగ్చో, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, తీర్థదాసరి, దాదాభాయి నాథోజిగారి మనుమరాలగు డెరిన సతి, గాంధీ అమర్తానారాయణ్, శ్రీమతి ఉర్మిదాదేవి, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు ఒ. కంఠస్వామిచెట్టి, స్వామి వెంటాచలంబెట్టి, అనీ, డా॥ మాం, ఖజునురుఆది, బాబు శివప్రాసాదగుప్త, నిర్మలనంద్ర చంద్ర, సయ్యదు ముర్తజిసాహేబు, సాయబుక్వూసి, సి. వేంకటమహాయ్యంగారు, కిరణి శంకరరాయి, ఎస్. బోసు, డా॥ వి.సి. రాయి, జి.ఎం. దాసుగుప్త సలినిరంజనుసర్కారుగార్లుమున్నగువారు వేదికపైననాసీనులైరి.

విరోధియను ప్రేక్షకులు

పార్టీకు లాలెన్సుదంపతులు డా. మర్రిసుహార్ని (స్వీజరు లండు పత్రికావిలేఖరి) డి.బి.సి.వి. విశ్వనాథశాస్త్రి (హైకోర్టుజడ్జి)గార్లు మున్నగువారు సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకులనానమన నుండిరి. లాలెన్సు దంపతులనుమాత్రము కుర్చీలువేయబడెను. వారు ఆవరణలో ప్రవేశించునపుడు కాల్చివోల్లన తీసివేసిరి.

దైవప్రార్థన

సభ్యులందరును లేచి నిలిచియుండగ పండిత విష్ణుదిగంబరుగారు దైవమును ప్రార్థించి దేశీయగీతముల పాడిరి. పిమ్మట సుమారు 25 మంది ఆసాము బాలికలు స్వాగతగీతమును ఆసాముభావలో అందరును కలసి పాడిరి. ఆనంతరము ఆంగ్లభాషలో ఏ. సి. రాయిచాదరిగారు ఒక గీతమును, పి. సి. రాయి చాదరిగారు ఒక గీతమును పాడిరి. సభకు సుమారు వేయిమంది సాహిబులు వచ్చిరి.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడనన్యాసము

“దేశబంధు దాసుగారిని యీసభలో దర్శించు భాగ్యము నాకు కలుగనందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషము నొందుచున్నాను. శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామి మొన్ననే దారుణావధకు పాలకులచే దారుణసంతాప మేఘావరణముక్రింద నేడిమహాసభ ప్రారంభము కావలసివచ్చినది. ఆసాములో హిందువులును మహమ్మదీయులును చిరకాలమునుండియు గాఢమైత్రితోనే మెలగుచున్నందులకు మేము గర్వపడవలసియున్నది. ఆసాము రాష్ట్రమున ఖద్దరుపని ప్రతి కుటుంబమునకు నిత్యకృత్యమే అయియున్నది. (వినుడు, వినుడు, హర్షధ్వనులు) మధ్యపాన నిరసనముగూర్చి అస్సాము నాయకులను దొరతనమువారు నిర్బంధించిరి. బర్మినుచాడు ప్రభుని దెవరింపులవలన భారతీయు లెన్నటికిని దొరతనమునకు సహాయులుగ నుండబోరు. గాంధీమహాత్ముడు మరల నాయకత్వమును వహించి దేశీయులను నడపింపవలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. (వినుడు వినుడు.)

(సహాత్ముడు:—“నేను వినును”. అని నుకని తాను నాయకత్వమును వహించ పీటపడవట్లుగ అసమ్మతివాచకమున శిరశంపమును గావించెను.)

“పశుబలము సాధారము జేసికొని సమగ్రమున నొక దేశము దున్నులమున నొకదేశముపై యాజమాన్యమును చెల్లింపజూచినపుడు అట్టి ప్రబలదేశము నెదుర్కుటకు అత్యంత దుర్బలమున దేశమునకుగూడ హక్కుగలదని దౌర్జన్యరహితమున అసహాయాన్యమువలన మనము గ్రహించవలసియున్నది.” (హర్షధ్వనులు) అని భూకనుగారు నుడిచి స్వాగతోపన్యాసమును జరిపిరి.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము

పిమ్మట ఒక చారిక అధ్యక్షులకు శ్రీనివాసయ్యంగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించెను. పిమ్మట శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసమును చదివిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆంగ్లభాషలో ఉపన్యాసమును ప్రారంభించవలెగా “హిందీ, హిందీ” యని, పలుపురు కేకలువేసిరి. “నేను హిందీభాషలో ఉపన్యసింపజాలనందుకు చాలాచింతపడుచున్నాను. ఇట్టి నన్ను అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనుట ఎన్నుకొనినవారి దోషముకాని నాదోషముకాదు” (నవ్వు) శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసము ప్రారంభించుటకు ముందు శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి, ఒమరుకోభానిగార్లు మరణమునకు సంతాపమును వెల్లడించిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యాసమును సాంతముగ 2 గంటల సేపు చదివిరి. వారి కంఠస్వని చివరవరకును ఒక్కరీతినే యుండెనుగాని యేమియు కొరతపడలేదు. మధ్యమధ్య ఉద్బోధకమును క్రొద్దిగత్రాగుచుండిరి. కొనకు కంఠస్వని కొంచెము అలసటను నూచించినది. జయజయధ్వనులు మిమ్ముమిట్టమండ ఉపన్యాసము ముగించి కూరుచుండిరి.

సందేశములు

పిమ్మట గిరిధరలాలుగారు ప్రముఖులవద్దనుండి వచ్చిన తంతివార్తలను చదివిరి. ఈసందేశములన్నియు తాము కాంగ్రెసునకు రాజాలకుండినందుకు విచారము చెల్లుచు, దేశములో స్వరాజ్యసాధనకై రాజకీయసాంఘిక వికమత్వము కుదురవలెననియు కోరుచున్నవి. హాజీము అబ్దులుఖానుగారు రాంపురానుండి తంతివార్తనిచ్చిరి. నేను కాంగ్రెసులో నిశ్చయింపవలసిన ముఖ్యవిషయము హిందూమహమ్మదీయసభ్యుల యనియు ఆవిషయమున కాంగ్రెసు నిర్ణయింపవలెననియు యింకేవిషయమును నిర్ణయించినను నిరర్థకమే యనియు చెప్పిరి. నాభామహారాజుగారు తనకందిన ఆహ్వానమునకు సంతసము చెల్పి ముస్లింకో ప్రవాసమున నివసించుచున్నందున కాంగ్రెసుకు రాజాలకపోయినను భారతదేశ బానిసత్వము తొలగించుటకై సభవారుచేయు యత్నములన్నిటికిని పరాత్పరుడు సహాయము జేయుగాక యనికోరుచు తంతిపడిరి.

భోపల్గార్లుగారు

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములనూ చేరుటకు వీలగు యేర్పాటు సమర్పతిపాట్లు వంటిది జరుగవలెనని గోరుచు వాస్తవంపిరి. నిలబడవద్దమువారి

తో నెట్టి రాజీకి దిగక స్వాతంత్ర్యసమరమును కొనసాగింప శక్తులు గోరుచున్నారని సర్దారు మంగలసింగుగారు చెబిరి. జమ్మదాసు ద్వారకదాసుగారు కాశీనుండి, హుస్సేనుజీ లాల్ గారు బొంబాయినుండి గొల్ల నేటు గోవింద దాసుగారు పి.డి. ఆసురుగారు (తేరుపారు) అగ్గట్టుకు వక మత్తముకొరకు జేయు యత్నములకు విజయము కోరుచు అన్ని పక్షములవారు కాలగ్రామలో జేరుటకు వీలగు ఏర్పాటుల జేయమని కోరుచు తంతి వార్తల నంపిరి.

నేటు జమ్మదాసుగారు ఎం. ఎల్. ఎ. (జబల్పూరు) కాలగ్రామ సభవారు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతకు నిరమగు యేర్పాటులనే 1929 లో ప్రగతి నియమింపబడు స్వామ్యభక్తి కమిషనువారికి దారిజూపవలె ననిరి. కామినీకృష్ణమూర్తిగారు (కామిల్లా) ప్రస్తుత సందర్భములలో కాలగ్రామవారు మంత్రిపద వులను గూడ తిరస్కరించవలెననిరి. డా॥ ఎన్. ఎన్. హాగిగారు రాజకీయభేదాలు విడుదలయి భారతీయులకు రాజ్యాంగసర్వ జాధికార మొసంగవలెనని పాటలతో రాజీ కుదుర్చుకొనుటకు అవకాశములేదనియు అంతవరకు ఉద్యోగముల తిరస్కరింపవలె ననియు ధక్కానుండి చెప్పిరి. వా మహమ్మదు జుబేరుగారు చిహను రాష్ట్ర సంఘాభ్యుత్థులుగూడ న్నట్లే చెప్పిరి.

శ్రద్ధానందుని అంత్యసందేశము
ప్రొఫెసరు ఇంద్రగారు డిసెంబరు 18 వ తేదీన ఇట్లు లేఖ వ్రాసిరి— శ్రద్ధానంద స్వామి వారు మీకు స్వయముగ వ్రాయదలచిరిగాని అస్వస్థతవలనను బట్టియుంటున్న నన్ను వ్రాయబడిరి. జాతీయైక్యతగూర్చి వారి యభిప్రాయములు మీకు చెల్లెదయెన్నవి. గౌహతిలో వివిధపక్షములవారిని మీరు ఏకముజేయగలరని నమ్ముచున్నాను. ఏకమత్తము లేకు న్నచో మనవసులన్నియు వ్యర్థమునను. “భారతీయులు ఏకమత్తముతో నుండవలెను.” ఇదియే వారు మరణశయ్యపై నుండి అంపెడి సందేశము

సర్. పురుషోత్తమదాసు టాకురుదాసుగారు యింకను కాలగ్రామక్రిమినందు సంతకముజేయ నిశ్చయించుకొనలేనందున కాలగ్రామనకువచ్చి లాభములేదనిదలచి వివిధపక్షముల ఏకమత్తముకొరకు శ్రీనివాసయ్యంగారిలోగలని భారతశాసనసభలో పనిజేయగల్గుదునని చెబిరి.

సర్. హావెసింగు గౌరుగారు ఇంగ్లాండులో కొందరు ముఖ్యులగుట్రులు తనకు వ్రాసిరియు, కన్నరెట్టివు పక్షము వారు తమఅధికారము అంతమొందులోపుగనే ఇండియానుగూర్చిన దీర్ఘసమస్య పరిష్కరింపలేన పేర్పాటుల జేయదలచిరియు, లేకున్నచో కార్మిక పక్షమువారువచ్చి ఇండియాలోనున్న ఆంగ్లేయులకు నష్టముకలుగునట్లు పరిష్కరింతురేమోయని భయపడుచున్నారనియు వార్తనందిరి.

సర్. ఎం. యి. జోషిగారు కాలగ్రామకువచ్చిన లాభము లేదనియు చాలమందిముఖ్యులు సభను విడచి పెట్టుట చే మహాసభవారు తమవిధానమునుగూర్చి పునరాలోచనజేసి మార్పుకొనుటసరమనియు, స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమమునకు అంగీకరించినచో, తనమధ్యరాష్ట్రములనుండి రాష్ట్రములకు యిది ప్రకటనగా మేలుగూడ తుడుచుకొని పోగలదని భయపడుచు న్నదనియు చెప్పిరి.

సర్ అబ్దుర రహీముగారు (ఢిల్లీలో మహమ్మదీయ విద్యాసభాభ్యుత్థులు) ఇట్లుసందేశమంపిరి— ఉభయసంఘములు కలసి అపహేళనలను జాతీయభివృద్ధికి పాటుపడగల కార్యక్రమము ఏర్పాటుజేయవలెననియే నాకోర్కె. అట్టిదివీలగునని యే నానమ్మకము. ఎవరెట్టి యాటంకములు కలిగించినను నే నందుకోరకు పాటుపడెదను. వివిధభారతీయ జాతులవారి యాశయముల నీడేర్చగల సమిష్టి అనుకూలకార్యక్రమ మేర్పరచగల్గినచో యెట్టిఆటంకములైన దాటవచ్చును.

కె. నటరాజనుగారు, రాజాసర్. పోరముసింగుగారు, డా. ఎన్. కె. దత్తగారు, లాడు గోవిందదాసుగారు. కాలగ్రామలో ఏకమత్తము చేపూర్గలదని ఆశయాపిరి. సర్ శంకరనాయకుగారు అనేకకారణములచే హిందూమహమ్మదీయులలోనే గాక, హిందువులలోనే అట్టిఏకమత్తము కుదురదేమోయని సందేహమును నూచించిరి.

తీర్మానములవర్చ

5 గంటల తీర్మానముల వర్చ ప్రారంభము య్యె. మ. స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణమును గూర్చిన తీర్మానమునుమహమ్మదాలిగారు ప్రతిపాదించెదరని కార్యక్రమమునందుండెను. కాని మహాత్మా గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి. గాంధీ మహాత్ముడు తీర్మానము ప్రతిపాదించ లేవగ గాంధీమహాత్ముడు జేయనుకేకలు మిన్ను ముట్టెను. సిక్కులు శ్రీ అకాలు అని కేక లెడిరి. కొంచెము సవరింపబడిన యీ దివన తీర్మానమును గాంధీగారు ప్రతిపాదించిరి.

“శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామిలవారిని వందనతోను పిరికితనముతోను ఒకపాఠమును హత్య జేసినందులకు కాలగ్రామవారు తమ మహాకారమును ఆగ్రహమును వెల్లడించుచున్నారు. స్వా

మిది దారుమరగాములన భారత దేశమునకు ఆపారమునవ్వము స్పృహించినది. ధీర్ఘము ఉదారుడును దేశభక్తుడును అగుస్వామిజీ ఘనమున తనపాండిత్యమును జీవితమునుగూడ దేశమాతకునుతనపితృసేవకును సమర్పించి పతితులను బలహీనులను ఉద్ధరించుటకు అసమానధైర్యముతో గూడిన ప్రేమతో న్ననదుగు నేవ జేసెనని యీ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మహాత్మా గాంధీగారు హిందీలో నిట్లు నువ్వక్కరించెరి— అగ్గట్టుకు కోరుటచే నేనీ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచున్నాను. మహమ్మదాలిగారు బలపరచెదట్లయ్యెవలెనో వలన దేశీయులందరిలో చాల అలజడి కలిగెను. స్వామిజీ తన జీవితమును దేశసేవకు అంకితము జేసెనని నేనెరుగదును. కాకు స్వామి వారికిగల సఖ్యతను గూర్చి మీరు యెరుగవలె డియో పత్రికలో నేను వ్రాసిన వ్యాసము చదువ వచ్చును. నేను భగవద్గీతవలె నెక్కుకానుగూడ శ్రద్ధతో చదివితినిగాని ఆంధ్రెచ్చుటను హత్య కనుమతించు వాక్యమేలేదు. కాని అబ్దుల్ రహీదు అపరాధికాడు. ఈమోరకార్యమునకు బాధ్యులుహిందూమహమ్మదీయనాయకులుగాని రహీదుకాడె. ఇండియాలో నూతనపత్రికలు చలనముగ న్నెగురిగములైనవి. అనేక మహమ్మదీయ పత్రికలందు స్వామిని లాలాజిని మాలవ్యాత్మకతవలన హత్య సమున ఎన్నడు వ్రాయలేదని వింటిని. అట్లేల జరిగెను! పీరిము గృరలో న్యాయరు ఇస్లాముమతమునకు విరోధులు గారని నేనెరుగుదును. అట్లే సర్ అబ్దురరహీము, వియానుఫల్ల హుసేను మున్నగు మహమ్మదీయ నాయకులను నిందించు హిందూపత్రికలుగలవు. సర్ అబ్దుర రహీముగారు తమమతమువారి నభివృద్ధిజేసికొన యత్నములు జేసినచో, ఏమహానిగలదు. హిందువు లాతని తమశత్రువునిగ నేలజూడవలెను. అవతల పక్షమువారిని నిందింపనిచో తమపత్రికను చదువరులు హింస లేమోయను భావము ప్రబలియుండుటకు విచారమును చున్నది. నేను మియానుసర్ ఫజ్లి హుసేనుగారిని స్వయముగా జూచితిని. అప్పటి నుండి యాతనినా గౌరవమునూచ్చెను. అట్లనే నేనాతను చెప్పినవంతయు నంగీకరించెద ననుకొనెదాను. హుసేనుగారు తాను ఆదిమండియ కాలగ్రామ సభ్యుడయినందు ముస్లాముధకుటచే స్వసంఘాధికారుల పాటుబడుట తప్పాయనియు నన్నడిగిరి. తానుహిందువులకు శత్రువునుగానని ఎవరుకోరిన వారికి రుజువు జేయుదుననిరి.

స్వామిజీ తనయావజ్ఞతమును తనదేశసేవకే వినియోగించి నందున వారిజీవితమునందలి గుణపాతమును మనము నేర్చుకొనవలెను. మనహృదయకమలముల వారి నిర్దోష రక్తముచే కడిగి నిర్వృత్తిన్య మొనర్చుకొందుముగాక.”

మహమ్మదాలిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మహమ్మదాలిగారు యిట్లు నుడివిరి— “కాలగ్రామసభలో శాసనసభలో స్వరాజ్యయులకు తన కార్యక్రమమును నిర్ణయించి బయటజేయదగిన కార్యములను నూచించునట్లు జూచుటకే నేను గౌహతి కాలగ్రామ నకు వచ్చియుంటిని. కాని స్వామిజీ మరణవార్త ఆకస్మాత్తు నుండి పిడుగువలె నాపై బడినది. డిల్లీ చిన్నరాష్ట్రమే అయినను భారత మాతకు హృదయము వంటిది. ఇట్టి “స్వామిజీవంటి ధైర్యసాహసములు గలవారు పెక్కుండ్రుండరు. స్వామివారి భౌతిక ధైర్యమునకు డిల్లీలో గూర్కాలయెడుట వారిచర్యయే నిదర్శనము. కాని వారి మానసిక ధైర్యము కలత తీర్చమైనది. మనము వారిజీవితము నుండి గుణపాతము నేర్చుకొందుముగాక! మహాద్వైషములు విలసివారినవి. ఇంకను హెచ్చుకొనిచ్చినచో ఉభయసంఘములకు అపారమున హానికలుగును. మనము జాగ్రత్త పహింపవలెను. సాంఘిక విద్వేషములకు అట్టివానిని ప్రోత్సహించు వ్రాతలను నిలుపవలసిన సమయ మొనర్చు మయినది. అవమానకరము గు ప రి స్థి తు ల నంతమొందించెదముగాక. ఉపసంఘములలో ఉద్దేశకల హెచ్చరించువారి కన్నులు యీ హత్యవలన తెరువబడును. వారందరును ఏకమత్తముగ నుండవలెను. స్వామివారి హత్యను ప్రతికారము జరుగజూదు.

వండిత మాలవ్యాగారు

పత్రికార చయితులుగూడ బాధ్యులు
వండి త మాల వ్యా గారి ట్లు నుడి వి రి— ను రెండు మాటలు మాత్రము నుడి వేద. నాకు స్వామియెడలగల ప్రేమను చెల్లడించెద. ఆయన గొప్ప దేశభిమాని. దేశమోరకై 80 ఏండ్లక్రిందట వకీలువృత్తి వదలెను. గరుడలయనకు దేశమునకు జీవితమర్పించెను. వారి ధైర్యశక్తి సమగ్రసభాసమలత్మతలైతము. శుద్ధసంఘటకధ్యమలను వారు సాదించిరి. వారితో కొందరే కి భ విం ప క

పోవచ్చును. కాని స్వామియుగ విస్మయపదమట బూనిన కార్యవర్తని ఎవ్వరు విచుర్చింపజాలరు. ఈదారుహత్యావిధానము బట్టిజూడ

యంతపట్టుదలతో కోగియు పండుకొనిన కు బూనుకొన నున్న విం చు ట క్షే మ్ని య్యోకో తెలుసుకొన వ లో సో యు న్న డి ఇస్లాము మతమునకు ప్రబలశత్రువని పత్రికలలో

గూడ యీహత్యయందు బాధ్యత వహింపువలె నులందు విమర్శ వోదినవ్రాతలు అంతరించున త్తములు జరుగుచు నే యుం

సభవారు మెచ్చుకొనిరిని వ్రాయబడిన పత్రికా వ్రేలి క్రిందజేయబడెను. కాని ఆంద్రీ మియ నమొనరు. ప్రతిమహమ్మదీయుడు యీహత్యను మృదను. అట్లు వ్రాసి ఉప న్య సిం చు న

బయలు పెట్టవలెను. శుద్ధ హింసలతో ద్వై ధ్యుపాగార్యము జరుగగలదని భూచించుటకు షి యు లేకుండెను. తనసేవకు వారిందుచున్నను

అచర్మింపదలచిన అబ్దుల్ రహీదును లోనికి రా స్వామియొక్క మతాభిమానాధ్యక్షులు వెల్లడియ వ్రేల్చెదరు. పెట్టుకొని తాను హత్యగావించదల

భయము నేకోరుచు, వారినివంచించి లోనప్రవే గ పండుకొనవోగిని హత్యగావించుట పరమహింస

కృత్యమునీ నేవ హతకునీనీత్యకృత్యమును మనము చున్నున్ను. శ్రద్ధానందస్వామి జీవితకాలమునరా మునందలి ప్రతిజ్ఞ శ్రము తో హిం దు వు

మహమ్మదీయులు గూడ నేకీ భ వి చెప్పినచో నేను మతమునకు. తద్వారా దేశమున

సినవాడనగుదును. ఆయన తన పీఠిని బాగుగ నె కోల్పి విషయములందాయన వీకీభవించకపోయి

త్రోడేశమునందుంటే స్వాతంత్ర్యమును బడయ చాలాశ్రమపడెను. ఇప్పుడు వారికి మాకు గలిగిన

యములను జెప్పవలసిన సమయముగాదు. స్వామి ధ్యను తమ వల్లో ధైర్యమై చాలకృషిజేసిరి. వారన

తులలో కొన్ని మాకు సరిపడకున్నను, వారు అ ను అత్యధికోత్సాహముతో మతాభిమానముతో, టకు సందియుచులేదు. వారి ధైర్యసాహసములగూ

మెచ్చుకొనవలయున్నది. అన్ని జాతులవారును ఆ వారు దేశము లి వారు మెచ్చు

జాతి ధైర్యవంతులజాతి. అట్టిజాతిలోనివారు. శ్రద్ధ ఆజాతికి భిరువులుమాత్రమే పరాయివారు. డిల్లీ హాద్యమము నణచితేయ ప్రభుత్వమువారిచే నంప

నైనికులు 12 గురు క్రితో పాడున నుంకించినపు విప్పియెదుర్కొనిన ధైర్యానియు దేశభిమానియు

ప్రతిమ నామనస్సనందెప్పును నంటియందును. న ములో స్వామిజీని హత్య గావించినవాడు సోదరు చాలసిగ్గుపడవలసిన విషయము. వాడుమహమ్మదీయు చింతార ముగ నున్నది.”

వండిత నెహ్రూగారు

భృతితె నెహ్రూగారి ట్లు నుడివిరి— నేమియు లేవ్వలేదు. సమిష్టి మహాసభలో నీవి ఆతె ను. కాలగ్రామ సభ్యులెల్లరును ఉభయమతసభ్యులే బడవలెను.

ఈ తీర్మానము అగ్గట్టుకు ప్రతిపాదించిన ఉ న్ని గారి మరణముగూర్చిన తీర్మానము సభవారెల్లర ఆమోదించిరి.

దుషీణాఫ్రికా తీర్మానము

ఇ ట్లు డు డక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల అనుగూర్చి ఆలోచించుటకు నాయకులసభ జరుగుటకు వారు ఆమోదించుచున్నారు. భగవంతుడు వారికి వ

ణ జేయుగాక యని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈవిః అధికమగుశ్రద్ధ బూనుచున్నట్టియు అచట శాంతి నెల న్నట్టియు సాధుపుంగవుడును ఆంగ్లప్రముఖుడును అగ ఆంధ్రాసుగారికి ఈ సభ వారు మ రి యు

వందనము ల ర్పిం చు చు న్నారు” అ ను నీ కీ నము ప్రతులను హెర్టజును నేనానిసర్ హాబిల్లా, ఆంధ్రాసుగార్లకు తంలివార్తలనంపుటకు యీసభవా డ్దనకు అనుమతి నొసంగుచున్నారు

పై తీర్మానమును గాంధీ మహాత్ముడు ప్రతిపా హిందీలో యాదిగుఫరీదీని ఉపన్యసించిరి— “? ఎన్. నుగారు డక్షిణాఫ్రికాలోని పరిస్థితులనుగూర్చి యెవ డు నాకు తెలుపుచున్నారు. రెండు డే బిలుభివారికి క కగ నుండుటకై అంతటను ప్రార్థనసభలు జరుగ వ క

(12-2)

హాచిద్వార మద్రాసీ ధర్మశాల

(2) ఈ సందర్భములో ఆమహాత్మ్యని వియోగమునలన మన దేశమునకు కలిగిన తీరినిదుఃఖమును అనుభవించుటయేగాక ఇత రావేశమునకు చోటివ్యక్త ఉభయసంఘములలోను సౌభ్రాతృ త్వమునకు ప్రోత్సాహముకలిగించుచు ఉండుటయే ముఖ్యకర్త వ్యవస్థికుడై యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

దేశభక్తులెవరు?

విదేశీయుల పోటీవల్ల నశింపకుండు
నట్లు దేశీయపరిశ్రమలను సురక్షించువాళ్లే
కదా!

సూతనసంవత్సరాగమనము

మీకు

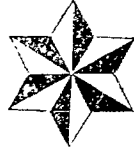
ఆనందము ఆహ్లాదము

కలుగజేయును!

మద్రాసునందు తయారుచేయబడు పెన్సిల్లతో
మీ మిత్రులను బహుకరింపుడు.

వేదికలపై
ఉపన్యాసములను

ఇచ్చుటవల్ల పరిశ్రమల స్పృహచెంద
జాలవు, క్రియయే ప్రధానము.

వ్యాఖ్యానము అనవసరము

రంగూను, 20 నవంబరు 1926.

మీ పెన్సిల్లల విషయమై “బర్మా ప్రభుత్వమువారి” అభిప్రాయము తెలుపవలయునని
మీరు కోరుచున్నారు. ఈ సందర్భము కాంట్రాక్టు ఇన్వలసివప్పుడు ఇంతకుపూర్వము స్వయం
చేయబడు పెన్సిల్లలకు బదులు “స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా” పెన్సిల్లలే కావలయునని ప్రభుత్వపు
స్టోర్సు సూపరింటెండెంటుగారు గట్టిగ కోరిరి. మా పెన్సిల్లల విషయమై ప్రభుత్వమువారికి గల
అభిప్రాయము గురించి ఇంతకన్న ఏమి చెప్పవలయును. బ్రిటిషు బర్మా ప్రెస్.

మద్రాసు పెన్సిల్ల ఫాక్టరీ.

స్వదేశం భువనత్రయం

మీ మీ భాగ్యతలనుగూర్చి మీ రెప్పు
డైన తెలిచితిరా. మౌల్విగౌ-మికి మీ రేమా
(త్రిమైన సనచేయదలచియున్న దేశీయపరి
శ్రమలు విదేశపోటీల కోటునుడెంచక పట్టు
చులతో పోటుబనుటయే ముఖ్యభాగ్యత.

మనయందు జాతీయ
భావమున్నదా?

మానాలోపనను పరమాలుంకి మన పరి
శ్రమిత నిమిత్తమై మనము ఆశ్రయపొంది
నంతకాలము జాతీయభావము నెట్లు గాం
నము.

జస్తిసు సమావేశము

శ్రీశ్రీశ్రీ

“అధికారాంతమున బాడవలదా” యను రీతిని, జస్టిసుపక్షమువారి ను న స్పృశ జాతీయ సమస్యల విషయమై కొంతవరకు మెత్తబడినందులకు సంతసింపవచ్చును. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్బంధితులను విడుదల చేయవలయునని, మధుర సమావేశము నందు తీర్మానింపబడుట, నూతన వ్యక్తమునకు నిదర్శనము. మాకు బహుశ్చేనగారి అనర్హతకు సంబంధించిన తీర్మానమును చర్చించునపు డేమి, రాజకీయ నిర్బంధితుల విడుదల తీర్మానము గూర్చి ప్రసంగించినపుడేమి, జస్టిసుపక్షమువారు ఉచ్చరింపవలయును, దేశభక్తుల హృదయములకు ములులవలెనుండెను. అట్టివారు, నిర్బంధితుల విడుదల చేయుట, గొప్ప మార్పుగాదా? బ్రాహ్మణ బహిష్కారమునకు బదులు, అన్ని సంఘములకు ను సమానావకాశములను క్రొత్త కేకవినుపించుచున్నది. వ్యాఖ్యానచెట్టిగారు నేర్పిన పాఠము, జస్టిసుపక్షమునకు కొంతవరకయినను అలవడియుండును. అపజయమువలన, తమ యుత్సాహ మతిశయించెనని, సర్ పానగల్ రాజాగారు మధుర సమావేశము నందు పలికిరి. వీరి నూతనోత్సాహము సత్పథము ద్రొక్కునేని, అపజయము వలన వీరికి మేలే గలిగెనని ఎంచవచ్చును. మరియుక విచిత్రమేమన, కద్దరు తీర్మానమును మధుర బ్రాహ్మణేతర సమావేశము వారంగీకరించుటయగాక, సభాధ్యక్షులగు సర్ పాత్రోగారు తమ పక్షమునుండిగూడ బలపరచుటయే. ఇకనయినను, వీరును సర్ పానగల్ రాజాగారును యీ తీర్మానమునకు బద్ధులైకద్దరును ధరించి, వెనుకటి ప్రాతికూల్యమును మానుకొనుటమేలు. స్థానిక సంఘములు కద్దరుకు ప్రోత్సాహ మొసగకుండ నాటంకపరచుటకు, వీరిగురువును మిగుల పాటుబడిరి. పాఠశాలలలో రాటముల ప్రవేశపెట్టుటకు జస్టిసుమంత్రులు సమ్మతించకబోయిరి. తత్సంబంధమగు తీర్మానములను, నిరాకరించుటలో జస్టిసు పక్షమువారు జూపిన విముఖతకు మేరలేకుండెను. ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను నేర్పవీలులేకుండ, సర్ పాత్రోగారు ఉద్దరువు చేసిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, పరిశ్రమ మంత్రిగ నున్నపుడేమి, పిమ్మటనేమి కద్దరును రాటమును దూషించుటలో విశేషచాకచక్యము జూపిరి. హిందూదేశమును యంత్రములతో నింపివేయవలయుననియు, మరల చేతివనులకు ప్రోత్సాహ మొసగుట దేశమును అనాగరికస్థితికి గొంపోపుటయనియు, చాటిరి. వీరియభిప్రాయము ఇప్పటికయినను మార్పుజెందెనో లేదో తెలియదు. జస్టిసుమంత్రి యంత్రపరిశ్రమలకు సహాయముచేయజాలక తమయజయము

నంగీకరించిరి. దేశపరిశ్రమలను ప్రోత్సాహపరచుటకు ప్రయత్నించెదమని జెప్పియుండిరి. ఈవిషయమై ఎన్నడో విచారణజరుగునని, యిటీవల పారిశ్రామిక శాఖవారు ప్రకటించిరి. ఇంతకన్నను నిస్సహాయమును సూచించు ప్రకటనము వేరుండదు. ఇంతవరకును రాటమును కద్దరును దూషించినందులకు గాను, దానినిచేపట్టి కద్దరును ధరించుచో, జస్టిసు ప్రముఖులు నిజమగు పశ్చాత్తాపము జూపినవారగుదురు. గాంధీమహాత్ముని “సబర్కత్తి ఋషిపుంగవు” డని పొగడి, కద్దరు పట్ల అభిమానము జూపి, సర్ పాత్రోగారు క్రొత్తదృష్టిబజ్జిరి.

ప్రజలమెప్పుడు వడయుటకును, జస్టిసు పక్షమునంటిన కలింకమును తాత్కాలికముగ మాన్పుకొనుటకునుగాక, మనస్ఫూర్తిగ దీని నాచరణలోనికి తెచ్చినపుడే జస్టిసుపక్షము తలయెత్త గలుగును. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, బ్రాహ్మణపురోహితులను బహిష్కరింపవలసిన దను తీర్మానమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, బ్రాహ్మణ ప్రాబల్యము అన్నివపుని మామూలు ధోరణిలో ప్రసంగించిరి. మహమ్మద ప్రవక్తకొరకు నొకచేతిలోను, కత్తిని కొకచేతిలోనుబట్టుకొనెననుఉపమానమును జెప్పటలో, వీరియద్వేషమేమియో తెలియలేదు. అస్పృశ్యతా నివారణగూర్చియు, త్రాగుడును తగ్గించు విషయమునను, జస్టిసు సమావేశమువారు తీర్మానముల గావించిరి. అస్పృశ్యతా నివారణకును నిమ్నజాత్యుద్ధరణకును జస్టిసు పక్షమువారింతవరకును సహాయము జేయక, స్వలాభమునే పాటించుటచే, నిమ్నజాతులలోని ప్రముఖులు వీరిపట్ల ఏవగింపు జూపసాగిరి. ఇకముందయినను, జస్టిసుపక్షమువారు రివిషయమై శ్రద్ధవహించెదరేమో చూడవలయును. మధుర సమావేశము, కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమాంశముల నామోదించుటచే, కాంగ్రెసు ప్రయత్నముల కికమీద జస్టిసు పక్షము వారును తోడ్పడి దేశారాధన సలుపుట వివేకము. కేవలము ఉద్యోగములు, గౌరవాధికార పదవులవైననే లక్ష్యముంచుటచే, జస్టిసుపక్షమునకు స్వార్థపక్షమని నామాంతరము గలిగినది. ఇకముందయినను, యిట్టి భావమును విడనాడి దేశ సేవను ప్రధానధర్మమని ఎంచుచో, జస్టిసు ఉద్యమమునకు కొంతవరకయినను, గౌరవ మేర్పడును. కాంగ్రెసులో జేరవలయునను తీర్మానము, మధుర సమావేశపు విషయనిర్ణయసభలో నిరాకరింపబడెననియు, రిస్సాంసీవు సహకారమార్గ మంగీకరింపబడెననియు, తెలియుచున్నది. జస్టిసు పక్షమువారింకను తమబెట్టును విడువకున్నారని గ్రహింపవచ్చును. కాని తమక్రీడునందు శాంతిసక్రమపద్ధతుల ననుసరించి స్వరాజ్యమును చేరవలయునను, మార్పు వీరు అంగీకరించరట. మొత్తముమీద కాంగ్రెసు విధానమును వీరు ఎరువుతెచ్చుకొనుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారని వెల్లడియైనది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారుగారు, జస్టిసుపక్షమునుగూర్చి మామూలపాట పాడినను, మద్యపానమును నిషేధింపవలయుననియు, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నూలువడుకుటను విధిగ నేర్పవలయుననియు, తమయజనానాసమునందు జెప్పట, సమంజసమై యొప్పెను. మద్యపాననిషేధమునకును, నూలువడుకు ఏర్పాటులకును, సభాధ్యక్షులగు సర్ పాత్రో

ప్రభుత్వమువారే అడ్డుదగిలియుండుటచే, వీరు ఇతరులను నిందించి ప్రయోజనములేదు.

సభాధ్యక్షులవహించి, సర్ పాత్రోగారు తాము చేసిన ప్రసంగమునందు, జస్టిసుపక్షపు గొప్పతనమును జెప్పకొనిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింపనందులకు, వారిని నిందించిరి. కాని, వారి ప్రయత్నముల కడ్డుదగులుటకు, జస్టిసు మంత్రులు గావించిన నిరోధమున కేమందురో తెలియదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వలాభమునకై అందోళన సలిపి రని వీరు తెలిపినవాక్యములు స్వపక్షమునకే బాగుగ అన్వయించును. జస్టిసుపక్షము సాంఘిక ద్వేషభావమును వ్యాపింపజేసి, అధికారవర్గమునకు చేయూత నొసగి, మంత్రపదవులను స్థానికస్వపరిపాలన సంఘాధ్యక్షులపదవులను, ఇతర ఉద్యోగలాభములను సంపాదించియుండ, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమకిచ్చెదమనిన మంత్రపదవులనుగూడ విసర్జించిరి. ఇందునుబట్టిఎవరు స్వార్థభావముజూపిరో, కనుగొనవచ్చును. తమబలము స్తమించినపిమ్మటగూడ మంత్రపదవులను సంపాదించుటకు, జస్టిసుపక్షము వారిటీవల పడినశ్రమ నిట వివరింపబనిలేదు. అట్టితరి, కాంగ్రెసుపక్షమును సర్ పాత్రోగారు హేళన జేయుటవలన, నష్టము వారికేగాని ఇతరులకుగాదు. ఇంతియగాక జాతీయపాఠశాలలు అంతరించినందులకు వీరు కాంగ్రెసును నిందించిరి. కాని జాతీయ విద్యకు స్థానికసంఘములు ప్రోత్సాహ మొసగకుండ నిషేధించినవారు జస్టిసుమంత్రులుగారా? ఎన్నిసంకటములు వాటిల్లినను, జాతీయపాఠశాల లింకను పలుతావుల కొనసాగుచునేయున్నవి. గతచారిత్రమేటులున్నను, ఇకముందయినను జస్టిసుపక్షమువారు ప్రజాశయప్రాతికూల్యమును, విడనాడి, అధికారులను సమర్థించుటమాని, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుట వివేకము. భావిపరిణామ మేటులు ఇంకా చూడవలయును.

శాసనసభల ఎన్నికలు: బ్రిటీషు పత్రికలు

ఈవార మందిన బ్రిటీషుపత్రికలు శాసనసభల ఎన్నికలగురించి చేసిన వ్యాఖ్యానమునందు, మిగుల ఆశాభంగము గనుపించును. స్వరాజ్యపక్షమువారు తిరిగి ప్రాముఖ్యము బడసెదరని, యీపత్రికలు కలసయిన తలచియుండవు. బెంగాలును గురించి, బ్రిటీషుపత్రికల కెప్పుడును భీతియే గలదు. కాని, హిందూమహమ్మదీయ కలహముల మూలమునను, రిస్సాంసీవుపక్షమువారి ప్రచారమువలనను, ప్రత్యేక సాంఘికసభల ఆందోళనవలనను, స్వరాజ్యపక్ష మంతరించునని, బ్రిటీషు ప్రముఖులు నమ్మియుండిరి. కాని వీరిచూహలు విఫలములయ్యెను. బెంగాలు ఫలితము తెలులున్నను, మద్రాసునందు అనుకూలఫలము గలుగదనిమాత్రము, వీరు చూహించియుండిరి. ఏలనన, సాంఘిక ద్వేష మీరాజభాని యందు పాడుకొనెననియు, అధికారవర్గమునకు జస్టిసుపక్షమువారు రెప్పుడును చేయూత నొసగుచుండురనియు, నిద్రమత్తుగల చెన్నరాజభాని త్వరలో మేల్కొనజాలదనియు, తమస్థానమున కిక్కడ చలనము గలుగదనియు, అధికారాభిమానులు భావించుచుండిరి. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారు చెన్నరాజభానిలో విశేషబలము సంపాదించుట, ఆంగ్లపత్రికల

శాశ్వర్యకారణ మయ్యెను. లండను టైముస్ పత్రిక తన ఆశ్చర్యము నీతిరున చెలుపుచున్నది.

“మద్రాసులో స్వరాజ్యమును వారు నలువది నాల్గుసానములను వశపరచుకొని, మంత్రివర్గము నేర్పరుప నిరాకరించిరి. 1920 సంవత్సరమునుండియు అధికారపీఠముననుండి, సంకుచితమగు సాంఘిక దురభిమానమును వహించినటుల, నిరసింప బడిన జస్టిసు పక్షము వారు స్వతంత్రులతో చేతుల గలిపి, మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరు. వీరిసంఖ్యాబల మత్యల్పము. కాని, దూరదృష్టి గలిగి, భావరహితులయిన మద్రాసు వోటరులు, తమ రాష్ట్రమునందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును భగ్నము గావించుటకు జేసెడి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుదురని మాత్రము, ఎవరును తలచియుండలేదు. ఇంతియగాక, ఈ రాష్ట్రము నందు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మిదివరకు జయముగాంచి యుండెను.”

మద్రాసులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము జయము గాంచె నని కొందరు వ్యాపింపజేసిన అసత్యముల గాంచి, ఇంగ్లండునందు పలువురు మోసబోయి చెన్నరాజధాని పరిసీతులలో నెట్టిమార్పు గలుగదని ఉద్విఘ్నముచుండిరి. ఇప్పటికయినను, ఆంగ్లదేశ ప్రముఖులు సత్యమును గ్రహించి, వివేకముతో ప్రవర్తించుట మేలు. స్వతంత్రులతోగలసి జస్టిసు పక్షమువారు మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరని, లండను టైముస్ ఊహించినయూహగూడ అసత్య మయ్యెను. నేపనుపత్రికయు, మద్రాసు ఎన్నికలఫలము గూర్చి ఆశ్చర్యము గనుపఱచుచున్నది. నేపనులో డిమాండు, సఫలమయినగాని, ప్రజలు సంతృప్తిజెంద జాలరని, ఈ పత్రిక లెంతత్వరలో గ్రహించిన సంత శ్రేయస్కరము. రాజోపు రాయల్ కమిషను గూర్చి వ్రాయుచు, అతివాదుల నెవరిని విచారణ సంఘమునందు సభ్యులుగ జేర్చగూడదని టైముస్ పత్రిక గోరుచున్నది. లేబరుపక్షమువారికిగాని, ప్రాంతవ జాతీయపక్షము వారికి గాని, రాయల్ కమిషను నందు ప్రవేశముండదని దీనిని బట్టి గ్రహింపవచ్చును. కన్నరైటివులతో నిండిన రాయల్ కమిషనువలన ప్రజలకు చేకూరెడి ఉపకార మత్యల్పము. అందుచే, ఏమాత్రము వెనుకంజ నేయక, కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును దేశము పట్టుదలతో నిర్వహించునెడల, ఏపక్షమువారు ఆంగ్లదేశమునందు ప్రాబల్యము వహించినను, భారతీయుల న్యవరిపాలనపు కోర్కెను - సఫలము గావింపక తప్పదు.

కొన్నిలు కార్యక్రమము: గౌహతి కాంగ్రెసు సభ గౌహతి కాంగ్రెసుసభలో, వర్కింగు కమిటీ వారు గావించిన కొన్నిలు. కార్యక్రమ తీర్మానమును కొలదిమార్పులతో విషయనిర్ధారణసభవారంగీకరించి, ప్రజాభిప్రాయమును బలపరచినందుల కెంతయు సంతసించెదము. ఏలనన, ప్రస్తుతసంద్భిగమయమున, కాంగ్రెసు లొంగిపోవుచో, స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నము లంతరించును. బర్మో-పాండ్ల ప్రభువుగారు గోరినరీతిని, భారతీయులు ప్రవర్తించి, తామింతవరకు తప్పజేసితిమని యంగీకరించినటులగును. అట్టి యవాంతరము తొలగినది. బడ్జెటు నిరాకరణము ముఖ్యమని వెనుక ప్రసంగించిన మా

ళవ్యాగారు, తమ ప్రస్తుతదృక్పథమును కాంగ్రెసు నందు సమర్థింపజాలకబోయిరి. బెంగాలు నిర్బంధితులు విడుదలయగువరకు, తాము మంత్రిపదవుల నంగీకరింపజాలమని, మాళవ్యాగారు కొంతకాలము క్రిందట జేసినవాగ్దానమును సయితము ఇప్పుడు విడనాడిరి. సహకారము నలుపవలసిన యవసర మేమిగలిగెనో ఏరు సహేతుకముగ నిరూపింపలేకబోయిరి. సంవత్సరములలో వీరికి గనుపట్టినకొత్తనుగుణ మేదియో తెలియ దయ్యెను. కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, నిరోధము ప్రధానస్థాన మాక్రమింపవలెను. మంత్రి పదవులను ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగములను నిరాకరింపవలయుననియు, సప్లయిలను నిరాకరింపవలయుననియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును బలపరచగూడదనియు, తీర్మానమునందలి ముఖ్యాంశ మగుటచే, కాన్పూరు తీర్మానమునే విషయనిర్ధారణసంఘము బలపరచనని చెప్పవచ్చును. స్వల్పపుమార్పులు జరిగినను, తీర్మానసారమునవి భంగపరచుటలేదు. గౌహతికాంగ్రెసు మహాసభ, విషయనిర్ధారణ సభ తీర్మానము నామోదించునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు సభ రిస్పాన్సీవుసహకారము నంగీకరించునని గంపె డాశతో ఎదురుజూచుచున్న వారి ఆశలు అడియూసలగుట వింత గాదు. గౌహతికాంగ్రెసు సభాసంతరము, స్వరాజ్యసంపాదనకై దేశము ద్విగుణీకృత శక్తితో కృషిసలుపుగాక!

కాంగ్రెసుసభ్యులు: కద్దరుధారణము

కాంగ్రెసుసభ్యులలో సభ్యులు కద్దరును ధరింపవలయు నను విధిని కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునుండి తొలగింపవలయు నని రిస్పాన్సీవు సహకారవాదులు గోరియుండ, ఈ సూచనను విషయనిర్ధారణసభవారంగీకరింపక కద్దరును ఎల్లప్పుడును ధరింపవలయునని నెహ్రూగారు చెచ్చిన తీర్మానమును విషయ నిర్ధారణ సభవారంగీకరించి, మహాసభకారమొనర్చిరి. ప్రజాశక్తిని బలపరచుటకు, నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధిచాల ముఖ్యమని అంగీకరించెడి దినములలో, కాంగ్రెసు సభ్యులయినను కద్దరును విధిగ ధరింపనిచో, నితరు లెటుల ధరింప గల్గుదురు? బహిరంగసభలలో మాత్రము కద్దరును విధిగ ధరింపవలయు నని ఇదివరకు జేసిన నిర్ణయము, చాల అవమానకరమని, గాంధీమహాత్ముడు పలికెను. సభలలో మాత్రము కద్దరును ధరించి, ఇతర సమయములందు విదేశవస్త్రములను ధరించువారు కాంగ్రెసు పలుకుబడికి తీరని భంగము కలిగించుచున్నారు. కద్దరుధారణము విధి యగుచో, నూలు పడుకుటకు గూడ కాంగ్రెసు సభ్యులకు ప్రోత్సాహము గలుగును. నిర్మాణకార్యక్రమము నతిత్వరితముగ నిర్వహించుటకు ప్రోద్బల మేర్పడును.

రాజకీయనిర్బంధితులవిడుదల

రాజకీయనిర్బంధితుల విడుదలగూర్చి యీ మారును తీర్మానము గావించబడెను. ప్రతిసంవత్సరము ఇట్టితీర్మానమును జదువుచున్నను, ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యపెట్టుటలేదు. ఇందువలన ప్రభుత్వముపట్ల అవిశ్వాసము పెచ్చుచున్నదిగాని, తగ్గుటలేదని గౌహతి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఒకవంక, సహకారము

గోరుచు, వేరొకవంక నిర్బంధములను కొనసాగించు నపుడు, బర్మో-పాండ్ల ప్రభువుగారు ప్రజలలో శాంతి గలుగునని ఎటులతలచిరో? దురూహ్యము. నేప న ల డి మాండును ప్రతిపాదింపకుండ, నిట్టి నిర్బంధములను ప్రయోగింపనెంచినయెడల, అధికారుల యుద్దేశ్యము తప్పక విఫల మగును. నిర్బంధములు బలమగుకొలదియు, ప్రజలలో అసంతృప్తియుబలమగును. కాని, బర్మో-పాండ్ల ప్రభుత్వములకు సమాధానపద్ధతులు రూపింపకున్నవి. ప్రజాశయములను తృణీకరించుట పరిపాటియైనది. ఇట్టిదుస్థితి తొలగవలయునని, స్వరాజ్యము నెంతత్వరలో సంపాదించిన సంతలాభకరము తదర్థమై కాంగ్రెసుసభ యావచ్చుకొని వినియోగించుట ముఖ్యము.

శక్లత్వాలాగారికి అనుజ్ఞానిచ్చుట

బొంబాయి జనవరి 14-వ తేదీని రాగలరు
కలకత్తా, డిసెంబరు 26 :— షార్మకృష్ణ ప్రత్యేక తంతి వచ్చినది. దానినిబట్టి శక్లత్వాలాగారికి అనుజ్ఞానోపసంహరియమైనది 14 తేదీని బొంబాయి షేరగలరియం తెలియుచున్నది. (ప్రెస్. న)

పోస్టుబంట్లోతుల సంఘము తపాలా గుమాస్తాల సంఘము

పై రెండు సంఘములను కలిపి ఒకటిగా చేయవలెననే సలహాను గూర్చి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ తపాలా బంట్లోతుల సంఘ కార్యదర్శిగారు ఒక బహిరంగ లేఖను ప్రచురించి అఖి భారత తపాలాద్యోగీయ సంఘమునకును-మద్రాసు సర్కిలు తపాలా అసోసియేషనుకును ఆలేఖయొక్క నకళ్లను పంపి యున్నారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో రెండు సంఘముల సమ్మేళనము కుదురదనియు-ఆవి ప్రత్యేకముగానే యుండవలెననియు ఆలేఖలో వ్రాసిరి. పోస్టు బంట్లోతుల యెడల తపాలా గుమాస్తాలు గాని యుద్యోగీయులు గాని యాదరణాభివాసములతో మెలంగుటలేదని సూచించుటకు అనేక యుదాహరణములను జూపించిరి. అట్టి యుదాహరణములలో రెండు ముఖ్యమైనవి గలవు.

సర్ బి. యన్. మిత్రగారికి పోస్టు బంట్లోతుల మువారు ప్రత్యేక రాయబారము సంపుకొనియున్న సమయమున దీనిని అఖిలభారత తపాలాద్యోగీయసంఘమువారు పులకుగాని చిరి.

పోస్టు బంట్లోతుల సంఘమువారు తమ కొరకు ప్రయోజననిధి (య్యూమయిట్ థెఫిట్ ఫండు) వారికి పంపింపనిసమయమున అట్టి నిధిని పంపింపకమును కొంత సమయము రిజిస్ట్రారుగారు తమ యధికార పూర్వక కారమును యివ్వగూడదని వద్రాసు సర్కిలు-అసోసియేషను వారు సలహాయచ్చి పెచ్చురించిరి.

మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ పోస్టు బంట్లోతుల సంఘ సభ

7-వ సమావేశము
ఈనెల 30, 31 తేదీలలో సమావేశమగును ఎం. గట్టి చార్యగారధ్యక్షత వహింతురు.

మధుర డిసెంబరు 27:— కొందరు పూజారులకు గర్భగుడిలోనికి పోయి విగ్రహములకు పూజలవలెనే కొబ్బరి, నర్పించినవారికిని ఘర్షణ జరిగెను. పోలీసువారు శాంతిని కొచ్చిరి. శ్రీ మినాక్షిదేవాలయము ఇట్టి అవమానమునకు పాల్పడునన భయముచే తాళమువేసెయించి 7/35 గంటలకు పోలీసుబందోబస్తు తెచ్చికొని తాళములు తీసిరి. అ. ప్రె.

బొంబాయి డిసెంబరు 27:— ప్రాంతనాయగానికి తమనివేదిక జనేవరిమన్మలో సంతకములు చేయవలెనని తెలిపిరి. అ. ప్రె.

కలకత్తా డిసెంబరు 27:— నిప్పుపెట్టెల పరిశ్రామికులు సమావేశమై విదేశనిప్పుపెట్టెలపై పన్నునుంచి దేశీయపరిశ్రమకు సరకులు దొరకు సదుపాయముల చేయుమని ప్రార్థించిరి. అ. ప్రె.

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఘోరమరణము

వివిధపట్టణములలో అలజడి

కలకత్తా

కలకత్తా, డిసెంబరు 26:—కలకత్తా మట్టుపట్టణము లలో బహిరంగసభలు జరిగి స్వామి శ్రద్ధానందుని హత్యను ఖండించుచు వారికిఁ బంపబడునట్లు సానుభూతిని తెలుపుచు రేపు బాతౌతాళము గావింపవలెనని తీర్మానములు గావించినట్లు తెలియుచున్నది. నేను బుర్రాబజారులో కొంత హఠాత్తు జరిగితి.

కలకత్తా ఖిలాఫతు కమిటీవారు సభకేసి హంతకుని ఖండించుచు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీకిది అబంకము కాదుడని తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

స్టేట్స్ మెన్ ప్రతిక యిట్లు తెలుపుచున్నది:—హత్యనుగూర్చి నాయకులు తమయభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు. ఢిల్లీ హత్యకు జవాబు వెంటనే ప్రభుత్వమువారినుండి రావలసియున్నది. హత్యనాయకులకు వేరేదూరము యుండనేయున్నది. మతవైషమ్యములను గొప్ప అసంగత్యము వాటిల్లినది. కాని ప్రజలు కృతనిశ్చయములై యున్నచో దానినుండి మేలే రావచ్చును.

బొంబాయి

బొంబాయి మట్టు ప్రక్కప్రాంతములనుండి బహిరంగసభలు జరిగినట్లును అసభలలో ఢిల్లీ హంతకుని ఖండించుచు తీర్మానములు గావించబడినట్లును వార్తలు వచ్చినవి. ప్రజలందఱు హఠాత్తులను జరిపిరి. గిర్గాములో నున్న ఆర్యసమాజ దేవాలయమునుండి హిందువులు వల్ల జేందాలతో ఊరేగింపుగా బయలుదేరి తిలకు మహాశయని సమాధి కేసిన కాపాటి వరకు భజనలతోను స్వామి శ్రద్ధానందకీ జయఅను కేకలతోను నడిచిరి. స్త్రీలు గూడ ఊరేగింపుతో చాలమంది వెళ్లి స్వామి శ్రద్ధానందుని శాంతి కలుగుగాక యని ప్రార్థనలు చేసి విడుదల పడుచుముగ్ధ స్వామిని కేసి యింట్లనుభవించిరి.

కాశీ

శ్రద్ధానందస్వామి మంచములో నుండగానే మహమ్మదీయు డెవ్డోడి రిహల్దర్లతో కాల్చి వంచెనవార్త కాశీ పట్టణమున అగ్ని బాల్లలవలె వ్యాపించినచెందులలో అన్ని మతములవారును పురమండలమున సమావేశమైరి. తీవ్రమైన ఖండనలు జరిగెను. సాఫల్యమును మానివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఏలూరు

ఏలూరు, డిసెం. 26:—శ్రద్ధానందుని హత్యవార్త విని ముతో ఏలూరునందు సాఫల్యమును మానివేయబడెను. 3 సాయంకాలమున మహమ్మదీయులతో గూడ పలువురు ధర్మోగూడిన బహిరంగసభ బహుళకాంక్షాండులలో నడిచి వెంగల వెంకట నారాయణగారు అధ్యక్షత వహించిరి. స్థానిక మహమ్మదీయ నాయకులను మునిసిపలు గును ఆరు మహమ్మదులై జూలైగారు అట్టి వివాదకర పరిస్థితులలో అతిహారముగ స్వామి హత్య జేయబడుటకు దురంతు మహమ్మదీయ కారుల దుఃఖమును నిరసన గాని యుక్తయుం నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కృష్ణమూర్తి బడేటి వేంకట్రామయ్య, హాకింహమిద్దీన్ బహదూర్ తొర్రామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచున్నారు. తీర్మానము కేసుగ్రహముగా నంగీకరింపబడెను. ముచ్చెరువు నొకదానిని పురమండలమునకు బహుళకరింప నని ముచ్చెరువు తీర్మానము గావించబడెను. చందాలు పంపింపబడుటకు ఉపసంహము నియమింపబడెను. అప్పుటనే ందూవాండులపైగా చందాలు వేయబడెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మదరాసు

మదరాసు ఆర్య సమాజ సభ్యులు సభకేసు తమ దుఃఖమును తెలుపుచు హత్యకు వెనుక నేడైన పట్టణమున దాని యుద్ధాంతమున ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానించిరి. మదరాసు రాజధాని మస్లింలగు హత్యను ఖండించుచు స్వామివారి శిష్యులగుటకు ముందుబండునానుభూతిని సభకును తీర్మానములు గావించిరి.

శాస్త్రులు బ్రహ్మిం సాహెబు యం. యల్. సి గారు హత్యను నిరసించుచు దానితో నెవ్వరికి నేవిధమైన సంబంధమును లేదనియు నిందులను హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీ చెడగొట్టినదియు తెలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బెంగళూరు

బెంగళూరు, డిసెం. 27:—మైసూరులో హత్యము దివానుగానుండిన హంజాము సేన్సుగారధ్యక్షతవహించగానొక బహిరంగసభయందు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీని చెడగొట్టవలెనని యెవ్వరోతుంటుంటే హత్యగావించి యుందురని రజాలీ గారు చెప్పిరి. వారు కొర్రానునుండి కొన్ని వాక్యములను చదివి వినిపించి హంతకుడు నిజమైన మహమ్మదీయుడు కాడని చెప్పెను.

సర్ ఫుట్టన్న చెట్టిగారు తదితర నాయకులను హిందువులు శాంతమును విడనాడి కసిదీర్చుకొనుటకు ప్రయత్నింపరాదని చెప్పిరి. ఓదార్పు తీర్మానము గావించబడెను.

యాకూబు హుస్సేన్ గారు

కొచ్చిన్, డిసెం 26:—స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణము భారతజాతికి గలిగిన తీరనినష్టము. హంతకుడు తననేరమునకు తానే బాధ్యుడనని చెప్పుటవలన నాహృదయము కుదుటబడెను. కాని అట్టివాడొకడు మాసంఘమునం దున్నాడనుటకు నాకు నిగ్గుచున్నది. ఈ కాలములో కాశరును జంపినందుల కెవ్వరు స్వగ్గమునకు పోజాలరు? తన ఆస్తిను అర్పించిన కీర్తి స్వామికి దక్కును. హంతకు నందరును ఖండింపవలసినదే.

ధిల్లీనభ-లజపతిరాయిగారి

యువన్యాసము

20,000 జనులు వచ్చుట

ఢిల్లీ, డిసెం 26:—స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణము వకు విచారమును దెలుపుటకై ఢిల్లీ పౌరులు నేడు ముస్లిసి పలుగాడ్డనులలో పెద్దసభ జేసిరి. 20,000 పైగా జనులు వచ్చిరి. వచ్చిన నాయకులలో లాలా లజపతిరాయి జయకరు దీన దయాగు రామదేవ్ (గురుకులప్రిన్సిపాలు) రాయబాదా హంస రాజు ధైర్యమువాలాగార్లు పంజాబునుండివచ్చిన ఆర్యసమాజ ప్రముఖులును ముఖ్యులు.

సనాతననాయకులు పండిర దీనదయాగుగారు తనమతముకొరకు ప్రామాము నర్పించినట్టి స్వామిమరణమునకై దుఃఖింపవలసి అందరికీటిభాగ్యము చిక్కదనియు అందరును ఏకమై మరొక ప్రాత్యాహుతో పనిచేయవలెననియు యువకులందరును కుద్ధిసంఘటనోద్వమములను మరింత తీవ్రముగా నడుపుచు స్వామిని చంపినట్టి హంతకుడు ఉద్యమమును చంపలేదని నిరూపింప వలెననియు చెప్పిరి.

లాలా లజపతిరాయిగారు లేచుటతోడనే సభ్యులకరతా భగ్యులు మిమ్ము ముట్టెను. ఉద్యమము నశింప లేదని మీరు నిరూపింపవలెను. స్వామిని దహనమొనర్చి ఆసులను యమునలో కలిపినంత మాత్రమున కుద్ధిసంఘటనోద్వమములు నశించినవిమీరు కలంపరాదు. స్వామిని క్షమలన కుద్ధిసంఘటనోద్వమముల కేరలు పొగుగా నాలుకొని అది యొక పెద్దవృక్షమై దాని యొక్క కొమ్ములు ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించునని తలంచెదను. సాంఘిక మత చైతన్యములవలన ఈ ఘోరము కలిగినదని కొందరు తలంచుచున్నారు. అట్లుతలంచుట శ్రద్ధానందుని అగౌరవపరచినట్లని నామట్టుకు నేను తలంచుచున్నాను. రాజకీయవైషమ్యములను నాతో సమానమైన హిందువు డెవ్వడును ఖండింపకపోడు. స్వామియను, హిందూసభయు దానిని తీవ్రముగా ఖండించి యున్నారు. పక్షవైషమ్యముల కిప్పుట తావు లేదని నేకెరుంగుదును. స్వామియొక్క భక్తియుద్వమము మహమ్మదీయులకు గిట్టుదు. కావుననే యింకొక సంభవించినది అందరును అంగీకరింతురు. అనుదినము క్రైస్తవ మహమ్మదీయ మిషనరీలు చేయుచున్నదనినే స్వామి శ్రద్ధానందుడు చేసెను. అందరికినీలే ఆయనపను సమానమైనహక్కు గలదు. వారిని హత్యజేసినంత మాత్రమున నుద్యమము చావదు. మతమును కేరతో నొక రహానిష్ఠుని హంతకుడు చంపెను. అందువలన తాననుకున్నచోటికి హంతకుడు పోజాలడు. మహమ్మదీయ నాయకులందరును నీకార్యమును ఖండించుచున్నారు. కుద్ధిసంఘటనోద్వమము లీహంతకృత్యములన మరింత బలపడినదని హంతకుడు తెలిసికొనవలెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీలో నేనెవ్వరికిని తీసిపోను. సాంఘిక దురభిమానమును ఖండించుటలోను నేనెవ్వరికిని తీసిపోను. కాని, క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు ఇతరులును తమమతములలో చేర్చుకొనుచున్నప్పుడు హిందువుల కట్టిహక్కు లేదని చెప్పినచో నే నంగీకరింపజాలను.

హత్యకు వెనుక వేరేపట్టణమున్నదని కొందరునున్నారు. కేసు విచారణలోనున్నది. కావున నావిషయమై నేకేతియు చెప్పదలచుకొనలేదు. హిందువుల నిష్ఠాదు శాంతముగా నుండవలసినదనికొరియున్నాను. వారునిజముగనట్లేయున్నారు. వారికి నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. కాని దీనినిజాచి మెచ్చుకొని సంపూర్ణమైన విచారణచేసి హత్యయొక్క పుట్టుపూర్వోత్తరములను బయటికిదియు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై నున్నది. అని లజపతిరాయిగారు నుడివరి. (ఫీ ప్రెస్)

*

*

*

గోదావరిజిల్లా అంజుమాన్ ఇస్లామియా

ఢిల్లీలో స్వామి శ్రద్ధానందగారిని అబ్దుల్ రషీదు చంపెనను వార్త మహమ్మదీయులందరకు చాల విచారమును కలిగించినది. అబ్దుల్ రషీదు సభ్యత్రుత్వమువలన నిట్టి హఠాత్తుము గావించినాడేగాని ఈవధ ఇస్లాముమతమునకుగాని మహమ్మదీయులకుగాని సంబంధించినదికాదు. హూరులు ప్రతికాతిలోను ప్రతికాలములోను కలరనుట కిదే దృష్టాంతము. శ్రద్ధానందస్వామిని ఢిల్లీ మహమ్మదీయులు కొండొకకాలమున అనగా (పంజాబు వధలకాలములో 1919 సం॥రంలో) జామ్నూషాహీ దులోనికి పిలిచి గౌరవించిన సంగతి భారతీయులు మరువవలెను. అబ్దుల్ రషీదు కావించిన ఘోరహత్యకు వానిని మేముండకనుగర్హించుచు శ్రద్ధానందస్వామి ఆత్మకు శాంతిలుగుగాక యని అంజుమాను సభవారు తీర్మానించుచున్నారు ఈతీర్మానము అందరివలన ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

సితాపురం

ఉమర్ ఆలీషా

*

*

*

శ్రీ శారదానికేతనము-గుంటూరు

శ్రీ శ్రద్ధానందుని మరణము

శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారు అకారణముగ నొక హూరునితో మరణము నొందినందులకుగాను శ్రీ శారదానికేతన విద్యాలయము మూలబడి యందు బహిరంగసభ గావించబడినది. సభారంభమున నెల్లరు శ్రీ స్వామివారి యాత్మశాంతికై ప్రాగనలు జరిపిరి. తరువాత నుపాధ్యాయులు శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి జీవితమును గుఱించియు వారు చేసిన మహాకార్యములను గుఱించియు విపులముగ నుపన్యసించిరి. తుదకు “శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారిని హూరుడను నొకమహమ్మదీయుడు సంఘ ప్రాప్తలముచే కాల్చి చంపినందులకు పూర్తియగు మాయసమ్మతిని తెలుపుచు, శ్రీ స్వామివారియాత్మకు శాంతి చేహర్చుటకును వారు మొదలిడిన కుద్ధి సంసార్గ ప్రచార మికమొదట నూరు మడుగు లధికమగునట్లు చేయుటకును భగవంతుని ప్రార్థింపుచున్నాము” అను తీర్మానము గావించబడెను. అంతట సభ ముగింపబడెను.

టి. వి. నరసింహాచార్యులు,

ఉపాధ్యాయుడు.

*

*

*

శ్రద్ధానందస్వామిమరణము, జమ్మలమడుగు

24-12-1926 తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వెల్లాల రామకృష్ణ శాస్త్రుగారి గృహములో జమ్మలమడుగు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు శ్రీయుత కలవలాల జయ రామారావుగారి అధ్యక్షతకైంద అబ్దుల్ రషీద్ అనుమహమ్మదీయసాంతకునిచే కాల్చిచంపబడిన శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి ఆత్మకు శాంతినో సగు నటుల పరాత్పరుని వేడుటకై సమావేశమైరి. శ్రీయుత పి. శ్రీనివాసశిగారు శ్రీస్వామివారు అస్పృశ్యతా నివారణకును, హిందూ మతోద్ధరణమునకును యావచ్చుకొని భారతీయసేననియు, అట్టి స్వార్థరహిత సన్యాసిని, దేశసేవాపరాయణుని విరాగ్రగర్భుని భారతమాత గోలపోవుటవలన దేశమునకు గలిగిననష్టము అపారమనియు తెలిపి శ్రీస్వామివారి జీవచరిత్రను విపులముగా చర్చించిరి. ఆవల శ్రీయుత వెల్లాల సుబ్రహ్మణ్యముగారు శ్రీస్వామివారి హత్యనుగూర్చి వ్రాసిన “అంధ్రపత్రికా” ప్రధాన సంపాదకీయవ్యాసమును ఆంగ్ల “స్వరాజ్య” పత్రికా సంపాదకీయవ్యాసమును చదివెరి.

ఆవల సభ్యులెల్లరును లేచి “ఏకమత్యము లేక మతసాంఘిక రాజకీయపక్షములతో క్లిష్టపరిస్థితులయందున్న భారత భూమిలో శ్రీస్వామివారి హత్యవలన ఎట్టిసంబోధ ముదయింపకుండులాగునను, దేశీయులు శాంతమును విడనాడక శ్రీస్వామివారు ప్రారంభించి తమ సర్వస్వమును, తుదకు ప్రాణమునుగూడ అర్పించిన ఉద్యమమును కొనసాగించుటకును, శ్రీస్వామివారి ఆత్మకు శాంతి గలుగులాగునను శ్రీపరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక! అని యెల్లరును పరాత్పరుని ప్రార్థించిరి. అధ్యక్షునకు వందనము లర్పింపబడినపిమ్మట సభ చాలింపబడెను.

“అంధ్రపత్రికా” విలేఖరి

ఈ విచిత్రకళలను ప్రాశస్త్యహించి దేశమందభివృద్ధి నొం
పించుటకును చిత్రకళ లివ్వ డెట్టిసిలిలో నున్న వో తెలిసికొనుట
కును చేరిపనులు వగైరా చిత్రకళావస్తుప్రదర్శనము జనవరి 12,
13, 14 లేదీయందు మద్రాసులో గోక్షేపాలనందు పైసభవాది
రెండవ సమావేశ సందర్భమున జరుపబడును. సదరు ప్రదర్శన
మును సేలం నివాసులర శ్రీయ్యయత సి. రాజగోపాలాచారిగారు
తెరచెదరు. కనుక అనేకు లీ ప్రదర్శనములకు దోడ్పడి ఆయా వి
త్రవస్తువులను ప్రదర్శనమున కంపుటకు ప్రార్థితులు. పత్ర సవస్తు
వులకు బహుమతులవ్వబడును. ప్రదర్శనములకు వస్తువుల నంపు
చో జనవరి 10 లేదీవరకు దరఖాసు చేయవచ్చును.

నానత్యాన్వేషణము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

మూడవ భాగము

రెండవ ప్రకరణము

తుపాను

డిసెంబరు 15 వ తేదీన రెండు నావలు దర్భాను రేవు చేరెను. వైద్యపరీక్ష జరిగిన పిమ్మటగాని నాప్రయాణికులు దక్షిణాఫ్రికా ప్రవేశించు కూడవను నిర్బంధము గలదు. అంటు వ్యాధిచే పీడింపబడు ప్రయాణికులైన నావయందున్న నావయందు వారందరూ నావలోనే కొంతకాలముండవలయునను నిర్బంధము గలదు. బొంబాయిలో ఘోర బాధ్యము అధికముగ నుండుటచే మేము ల్యోరితుముగనే బొంబాయినుండి బయలుదేరితిమి. ప్రతినావయు దర్భాను రేవు చేరగానే ఒకపచ్చని చిత్రమును పడవపై నుంచవలెను. వైద్యుడు పరీక్షచేసి నావయందుండువారి కెవరికిని అంటు బాధ్యములేదని సర్టిఫికేటు ఇచ్చిన పిమ్మటనే ఆచిత్రమును తీయవచ్చును. ఈచిత్రము తీసినపిమ్మటనే నగరమునందుండువారు నావలోనికి వచ్చి తమ స్నేహితులను బంధువులను చూడవచ్చును.

ఈపద్ధతి ననుసరించి పచ్చని చిత్రము నావపై నుంచబడిన బొంబాయిలో ఘోర యుండుటచే దాక్టరుకు 40 రోజులు కలిగెను. ఘోర కీటుకములు వృద్ధిచెంది బాధ్యము కనుబడిన దినములు ప్రయాణికులందరూ నావయందే యుండిన వైద్యపరీక్ష జరుగవలయునని దాక్టరు నిర్ణయించెను. బొంబాయినుండి దర్భానుకు వచ్చుటకు 18 దినములు పట్టెను. ను 5 దినములు నావ రేవునందే యుండవలయుననియు ట్టు వైద్యపరీక్ష జరుగవలయుననియు దాక్టరు నిర్ణయించె కేవలము ఆరోగ్య సూత్రముల ననుసరించియే ఈనిర్బంధము ఏర్పడినది చెప్పటకు వీలులేదు. ఇతర కారణములు కూడా కొన్నియుండెను.

నేను నామిత్రులు దక్షిణాఫ్రికాకు రాకూడదని దర్భాను నుండి తెల్లవారు గొప్ప ఆందోళనము జరుపుచుండిరి. ఈ విషయముల నన్నిటిని దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారు ప్రతిదినము తెలుపుచుండిరి. ప్రతిదినము తెల్లవారు గొప్ప సభలు జరుపుచుండిరి. దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారిని బెదిరించుచుండిరి. ఒక్కొక్కసార్లుయు వారికి ఆశీర్వాదముచేసిరి. నేను అబ్దుల్లాకంపెనీ చోటి ఆదమగారు కంపెనీ మానేజరుగ నుండెను. ఏవిధముననైనను పడవయందుండువారు త్వరలో నగరమునకు రావలయునని వారు పట్టుపట్టిరి. అవ్యప్తసమయమున అప్పుడు ముజాబుల నాజరుగారు దర్భానునందుండిరి. వారు నేర్పుతో ను దైర్ఘ్యముగను భారతసంఘమునకు నాయకులై కార్యముల జరుపుచుండిరి. కంపెనీ వకిలు లాంటివగుటచే ఎట్టిభయము న్యాయవాది. తెల్లవారి వైఖరిని వారు బహిరంగముగ ప్రకటించుచుండిరి.

ఈవిధమున డర్భానులో దుర్బలలును అల్పసంఖ్యాకులును నుండవారును అను భారతీయులను బలవంతులును, ధనికులును, విద్యావంతులును అను తెల్లవారికి పోరాటము ఏర్పడినది. తెల్లవారికి ప్రభుత్వమువారి సహాయముండెను. ప్రభుత్వసభ్యుడగు హో ఎస్కాంబుగారు బహిరంగముగనే తెల్లవారికి సహాయము చేయుచుండిరి.

ఏదోఒకవిధమున అవాంతరముల నేర్పరచి నావయందుండువారందరిని తిరిగి భారతదేశమునకు పంపివేయవలయునని అధికారులు తెల్లవారుల ప్రయత్నములనర్థ మొదలిడిరి. ఈ దృష్టిపరీక్షవల్ల కలుగు ఆలస్యముకూడ వారికి లాభకరముగ నుండెను. నావయందుండువారిని కూడ బెదిరింపమొదలిడిరి. “మీరు తిరిగి మీదేశమునకు పోకున్న మీపడవను ముంచివైచెదము. మీరు మీదేశమునకు పోవ సమ్మతించిన మీఖర్చులను కూడ ఇచ్చెదము” అని తెల్లవారు చెప్పుచుండిరి. నేను నామిత్రులను పోత్సహించుచు దైర్ఘ్యముతో నుండవలయునని చెప్పుచుంటిని.

మేము అబ్దుల్లా కంపెనీ సంతోషముగ పడవపై కాలము గడుపుచుంటిమి. 25 వ తేదీన నావక ప్రస్తుత మాకందరికి విందుచేసిరి. నేను నాభార్యాకడలు ముగ్గుముగు అతిథులుగ నుంటిమి. విందు ముగిసినపిమ్మట నేను పాశ్చాత్య నాగరికతను గురించి ఉపన్యసించితిని. పడవపై మేమెంత సంతోషముగ కాలము గడుపుచున్నామో నామనస్సంతయు దర్భాను నందలి భారతీయులపైనే యుండెను. వీలయినచో ఈ సంఘర్షణమున కంతయు నేనే కారకుడను. నాపై రెండునేరములు మోపబడినవి. (1) నేటాలునందలి తెల్లవారిని నేను అనవధతము చేసియుంటిని (2) నేటాలునందు భారతీయుల సంఖ్యను

అధికము చేయుటకై రెండునావలు నిండుగ నేను భారతీయులను తీసికొని వచ్చితిని.

నా భాగ్యతను నేను గుర్తెరిగితిని. నావల దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీవారు ఎన్నియో బాధల ననుభవించవలసి వచ్చెను. పడవయందుండు భారతీయుల కందరికి ఇబ్బందికలుగ జేసితిని. కాని నిజముగ నాతప్పు ఏమియులేదు. నేటాలుకు రమ్మని నేనెవ్వరిని పిలువలేదు. ప్రయాణము ప్రారంభమైన పుడు నావయందుండువారి కెవరికిని నాతో పరిచయములేదు. భారతదేశమున నేను నేటాలు తెల్లవారిపై ఎట్టి తీవ్రముగ ఆందోళన జరిపియుండలేదు.

కావున నేటాలువారి వల్ల ద్వేషము నాకు ఆశ్చర్యము కలుగజేసినది. ఈ వల్ల ద్వేషమునకు పునాదియగు నాగరికత పై ఆనూయత ఏర్పడినది. కావున విందు సందర్భమున నేను నామనస్సునందున్న భావములను ప్రకటించితిని. కష్టము ఇతర మిత్రులు నా భావములను శ్రద్ధతో వినిరి. కాని ఈ ఉపన్యాసము వల్ల నామిత్రులను ఎట్టి లాభము కలుగలేదు. పాశ్చాత్య నాగరికత పశుబలముపై ఆధారపడియున్నది. కాని నామిత్రులకు కొన్ని సందేహములు కలిగెను. వారు నన్ను ఈక్రింది విధమున ప్రశ్నించిరి. “తెల్లవారు మనలను నిర్బంధపెట్టిన మీదౌర్జన్యరహిత సిద్ధాంతముల వల్ల ఎట్టి లాభము కలుగగలదు?” నేను ఈవిధమున వారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. “భగవంతుడు నాకు దైర్ఘ్యము కలుగజేయ గలడని నమ్ముచున్నాను. మన ప్రతిపక్షులను తమింపు సహనము నాకు భగవంతుడు కలుగజేయునని నమ్ముచున్నాను. నాకు తెల్లవారిపై ద్వేషముగాని కోపముగాని లేదు. వారి హస్తద్వష్టిచింతింపచున్నాను. తెల్లవారు తామచేయుచున్న పని న్యాయమైనదనియే తలచుచున్నాను. కావున వారిపై కోపముచేందుట తప్పు” కాని మిత్రులకు ఈవాదము నచ్చలేదు. ఈవిధమున రోజులు గడిచినవి. పడవవదిలి వెలుపలికి ఎప్పుడు రాగలమో తెలియకుండెను. వైద్యపరీక్ష జరిగెను గాని ప్రభుత్వము వారి ఉత్తరువు వచ్చునరకు మేము పడవవదిలి రాకూడదని ఉద్యోగులు చెప్పిరి. కడకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయముగ తమ అభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. మేము పడవనుండి తప్పించుకొని స్వదేశమునకు పోవలయునని వీరు నూచించిరి. కాని నేను నామిత్రులు ఎన్ని ఇబ్బందు లేర్పడినను నేటాలునందు దిగవలయుననియు మాహక్కులను నిలబెట్టుకొనవలయుననియు సంకల్పించుకొంటిమి. ప్రభుత్వమువారు ఏమియు చేయజాలక 28 దినములు ముగియగానే పడవవదిలి రావచ్చునని ఉత్తరువుల నొసగిరి.

విలువయైన నగలవలము అమృతము

టి. ఆర్. టాకర్ & సన్స్ ఇన్సూరెన్స్

అమృతముచందు గాలడాసాహుకారుగారి ఉత్తరువు ననుసరించి

గోల్డన్ & కో

వారు మద్రాసు, మాంటురోడ్డునందు నెం 24 భవనము నందున్నవారి అమృతపు గదులందు 10-1-1927 తేది ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బహిరంగవలము వేసి విక్రయింతురు.

ఒక సీమకవలముల గడియారము గొలుసు, ఉంగరము, బావీలి, కంఠాభరణ, కారాయి, కాలింగి సర్వే 1, సర్వే 2, ఉంగరము, పెద్ద చిన్న పచ్చలతోను, కంఠలతో కట్టబడిన పెద్ద కంఠాభరణము మొదలగునవి గలవు.

ఈనగలను పక్షింద గోరువారు మద్రాసు నాపుకారు కేట, పెరియ నెయ్యకారన్ విధిలో నెం రిరు యింటియందున్న మిస్టర్ ఆమెలిక్ చందుగారిదావారివద్దకు 5-1-1927 తేదీనండి వెళ్లవలెను. వలముదినమందు ఆక్షనరులవద్ద చూడవచ్చును.

పూర్తి వివరములు తెలియగోరువారు క్యాటలాగునకు వ్రాసిన, పంపబడును.

కేధరిన్

గ్రంథకర్త:—శరణురామస్వామి చౌదరి

రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము. లోకప్రసిద్ధము ఒకవీరమాత చరిత్రము. అందరును చదువలసిన సులభశైలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యముగ పీఠిక గలదు. ధర—0-4-0.

అంధప్రతికారకార్యాలయము, మద్రాసు.

ఒక హెచ్చరిక

విజయనగరాసాన విద్యవృత్తిశ్రేణుల లగు, రామాయణం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు— (విజయనగరము)

శ్రీమధ్వవిలాససభవారు 29-12-26 న సౌందర్య మహాలనందు సాయంకాలం గం 5-30 లకు ప్రదర్శింపబోవు రామదాసునందు దామదాసు పాత్రను ధరింతురు.

నివాజీ

శ్రీ నెల్లూరు మధ్వవిలాససభవారు నిన్న సాయంకాలము గం 5-30 లకు చెన్నపురియందలి సౌందర్యమహాలలో న్యాయ మూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి యాజమాన్యమున శ్రీ శివాజీనాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటకము 5-30 నిలకె సరిగ ప్రారంభింపబడి గం 8-30 నిలకె ముగింపబడినది. సభాసదుల కెట్టి విమర్శనలేక నాటకము బహుజయప్రదముగ ప్రదర్శింపబడినది. శివాజీపాత్రమును నెల్లూరు నాగరాజరావుగారును జహ్వరీబాయి పాత్రమును కె. శ్రీనివాసాచార్యులుగారును బహుచక్కగ పోషించిరి. వీరిరువురు జగమెట్టిగిన బ్రాహ్మణులే. జి. సి. సుబ్బారావుగారు రామసింహపాత్రమును ధరించి క్లాఫ్యుముగ నటించిరి. ముఖ్యపాత్రలను ధరించి ఈమధ్వరస నాటకమును రక్షిగట్టించిరి. తక్కిన చిల్లరపాత్రధారులును తమ తమ పాత్రలను ఉచితరీతిని పోషించిరి. వీరింకను రెండునాటకములనుమాత్రమే చూడదని తెలియుచున్నది. మదరాసుపౌరులు వీరిప్రదర్శనములను పీక్షించి సంతసింపగలరని నమ్ముచున్నాము. నేడు కృష్ణకుటాభారమును, రేపు రామదాసు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. రామదాసునాటక మత్యద్భుతముగనుండునని వినుచున్నారము. ఈఅవకాశము మదరాసుపౌరులు వినియోగించుకొందురుగాక!

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాధముల బాబితా.

1. తీర్థరసాయనము మాత్రము అశీర్వమునకు 1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి 1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8
5. మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-8
6. తామరతెలము, తామర, తీటకు 0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతిభేదలకు 0-6
8. తేలువందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు 0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు 0-6
11. గజ్జికీ తెలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8
12. పగుళ్లకు తెలము, శీతపగుళ్లకు 0-4
13. కేలకు మందు సీసా 1-8
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు 2-0
15. కుష్మంతు తెలము, డబ్బి 1-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు 0-2
17. సుఖిభోగి మాత్రము 1-0
18. సుఖిభోగి తెలము, పుండ్లకు 1-0
19. రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు 0-8
20. మోహిని తెలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు 0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-8
22. గ్రహణిమాత్రము డబ్బి 1-8
23. జాలాబి మాత్రము, మలబద్ధమునకు 0-0
24. కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు 1-0
25. శగకు ద్రావకము సీసా 1-8
26. కఫహరి శీతకట్టు దగ్గులకు 1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8
28. గుండరితెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8
29. శిరోవేదన మాత్రము, తలనొప్పలకు 0-12

రోమహరి డబ్బి 1-8 రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు గండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చక్క నలుపెక్కడు మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

వేలకు మందు వెల సీసా 1-8 రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి సశించును. చక్కమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు,

తొమ్మోషాలు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

పాలు

ఒకడు— పాలు యింత పల్లగా ఉన్నవే?
పాలవాడు— ఆయ్యా, రాత్రి అంత ఆవు వ్వం లో తడిసిందంటి.

పని

పనికోసం వచ్చిన ఆయనను వర్తకు డిట్లా అడిగెను.
వర్తకుడు— నీకేరు ఏమిటయ్యా?
దరఖాస్తుదారు— నాకేరు అబదాలంటి.
వర్తకుడు— అయితే, నీవు పనికిరావు, పో.

బట్టతల

వృద్ధుడు—మివద్ద బట్ట తలకు మందేమయినా వుందా?
బట్టతల వైద్యుడు— ఘనకాణ్డు మందున్నదంటి. ఒక్క లో జుట్టు మొలుస్తుంది. రాచి చూడండి.
వృద్ధుడు— ఇవ్వాలేమిట మీరు రాసుకొని చూడండి.
ప్రవచ్చి చూస్తాను, మీకు వెంట్రుకలు మొలిస్తే, నేనుకూడ కబుడి కొంటాను.

చప్పట్లు

నాటకం బాగుండలేదు. పిచ్చయ్య రేడవతడవకు చప్పట్లు కొట్టుతుండెను.
వెట్టెయ్య— ఏమయ్యా, నాటకం అంత బాగుందా మిటి? ఒకటే పనిగ చప్పట్లు కొట్టుతున్నావు?
పిచ్చయ్య— ఏం బాగుండలేదు.
వెట్టెయ్య— అయితే చప్పట్లు ఎందుకు?
పిచ్చయ్య— నిద్రరాకుండా వుండడానికి.

చెల్లనిడబ్బు

ఎల్లయ్య—నిన్నటిదినం నీవు చెల్లనిడబ్బు ఇచ్చావయ్యా?
వర్తకుడు—ఇన్ని సంవత్సరములనుంచి వ్యాపారం చేస్తున్నాను. నేనుఎన్నడూ, చెల్లనిడబ్బులు తీసికోనూలేదు. ఇయ్య గాలేదు.

ఎల్లయ్య—నాకుమాత్రం చెల్లనిడబ్బే ఇచ్చావు.
వర్తకుడు—అది నీకు మారందా?
ఎల్లయ్య—మారింది.
వర్తకుడు—ఎవరికిచ్చావేమిటి?
ఎల్లయ్య—పోద్దున నీకే ఇచ్చాను, తీసుకున్నావు.

పెల్లి

రామయ్య—మితో ఒకవ్యవహారం మాట్లాడుదామని వచ్చాను.
భీమయ్య—ఏమిటది?
రామయ్య—మితమ్మాయిని మాఅబ్బాయి కియ్యడానికి, మీకేమయిన అభ్యంతరముందా?
భీమయ్య—మాఅమ్మాయిని మితమ్మాయి కియ్యవలెనా మీకు ఎవరు చెప్పిపంపించారు?
రామయ్య—అంతకోపం ఎందుకంటి? మితమ్మాయి. ఎందుకూపనికిరాదని, మీఉద్దేశం కాబోలు. ఎటువంటిదయినా, మాఅబ్బాయి చేసుకుంటాడంటి, భయపడకండి.

గడియారం

ఒకడు—రెండుసంవత్సరములకిందట నాగడియారం పోయింది జ్ఞానంవుందా?
ఇంకొకడు—జ్ఞాపకంవుంది.
ఒకడు— ఆరోజున తొడుక్కున్న కోటు నిన్న మల్లీసిమాశాను.
ఇంకొకడు— అందులో కనుపించింది కాబోలు.
ఒకడు— కనుపించలేదు. గడియారం పెట్టిన జేబులో గిరిపించింది. దాల్లోనుండ, గడియారం జారిపోయి వుంది.

వంట మనిషి

వండి వడ్డించుట కొక మనిషిని పెట్టుకొనిరి. వచ్చిన వాళ్లతో వంటమనిషి మాట్లాడుతూ, పని తేల నివ్వక పోయెను.

యజమాని— నీవు చాలా కష్ట పడ్డావు. ఇక ఇంటికిపో. మేమే వడ్డించుకుంటాములే.

వంటమనిషి— ఘరవాలేదు రండి. నాకేం కష్టంగా లేదు. హాయిగానే వుంది.

కోపం

ఒకడు—నాపెళ్లం నేనూఎన్నడూపోట్లాడుకోలేదు. ఒక్కసారి మాత్రం నాకు కోపం వచ్చింది.

ఇంకొకడు— మీదంపతు లిద్దరూ ఎంత అదృష్టవంతులయ్యా! ఒకసారి కోపం వచ్చిందన్నారు. అప్పుడు ఏంచేశారు ఒకడు— దాని పీపుమీద వాలెట్టాను. అది ఇప్పటికింకా మరచి పోలేదు.

బుడి

మేజిస్ట్రేట్లు— ఫిర్యాదని బుడి తీసుకొని కొట్టావని నీమీద చార్జీ వచ్చింది. నిజమేనా?
ముద్దయి— నిజమే. కాని, అది పన్నీరుబుడి అంటి.

బిల్లు

రోగి— ఆయ్యా, మీరు పంపిన బిల్లు మొత్తం చాలా బాసిగా ఉందంటి.

డాక్టరు— మిమ్మును చూడడానికి చాలాసార్లు వచ్చాను. అందుచేత బిల్లు మొత్తం ఎక్కువయింది.

రోగి— మీరు అంత సామ్యు ఛార్జీ చేయగూడదంటి. నావల్ల మీకు చాలాలాభం కలిగిందంటి.

డాక్టరు— ఏలాభం?
రోగి— నారోగం మాచుట్టుపట్ల అంత అంటు కెళ్ళిందంటి. వాళ్లందరూ మిమ్మున్నే వైద్యానికి పిలిచిచారుగదా!

గురక

ఒక పిల్లవాడు— మీనాయన అట్లా గురకపెట్టుతాడే?
రెండో పిల్లవాడు— అది గురకకాదు. నిద్రలో కుక్క ఏదో కనిపించింది. అది కుక్క అవుతు.

టోపీ

సోమయ్య— అట్లా వున్నావే?
కామయ్య— క్రొత్త టోపీ పెట్టుకున్నాను.

సోమయ్య— అయితే సంతోషమేగా. దిగులెందుకు? కామయ్య— టోపీ చాలా చిన్నది. నవ్వుతే కింద పడుతుంది.

జీతం

యజమాని— నీవు సంతోషం చే జీతంలో సగం దాచుకుంటా వనుకుంటాను.
నాకరు— ఆయ్యా, నాకు ఆసగం జీతమయినా దొరకదంటి.

గొడుగు

ఒక బాటసారి— నీగొడుగుతో, నాకన్న పాడి చావు.
ఇంకొక బాటసారి— అబద్ధం. నీవు చెప్పింది పార బాటు.

ఒకబాటసారి— నాకన్న మంట పుట్టి నేను బాధపడుతూంటే, పాడవలేదంటావేమి?

ఇంకో బాటసారి— మీకు దెబ్బ తగిలిన మాట నిజమేగాని, గొడుగు నాదికాదు.

వర్షం

అద్దెన్నవాడు— మీయిల్లంతా వర్షం కురుస్తున్నది. కప్పించరే?

యజమాని— వర్షం కురుస్తున్నప్పుడు, ఎట్లా కప్పించేది? అద్దెన్నవాడు— వర్షం లేనప్పుడు, ఎందుకు కప్పించగూడదు?

యజమాని—వర్షం లేనప్పుడు, కురవదుగా?

కళ్లు

కళ్లవైద్యుడు— ఈఅట్టమీద వ్రాసిన అక్షరాలు చదవగలవా?

గ్రామస్థుడు— చదవలేను.
కళ్ల వైద్యుడు— నేను దగ్గిరికి వచ్చాను. ఇప్పుడు చదువు?

గ్రామస్థుడు— నేను చదవలేను.
కళ్ల వైద్యుడు— ఇంకా దగ్గిరికి వచ్చాను. ఇప్పుడయినా చదవగలవా?

గ్రామస్థుడు—చదవలేను.

కళ్లవైద్యుడు— అయితే, నీజబ్బు చాలా ముదిరింది.
గ్రామస్థుడు— నాకు చదువు రాదంటి.

గాడిదె

టీచరు రాకముందు అల్లరి పిల్లవాడు ఒకడు బోర్డుమీద ఇల్లు వ్రాసెను.

“మా టీచరుగాడిదె”

టీచరు వచ్చిచూసి, ఏమీ కలవర పడకుండా “మా టీచరు గాడిదెలకు పాం చెప్పుతాడు” అని పూర్తి చేసెను.

ఖయిదు

మొదటి ఖయిదీ—నీవు ఎందుకు ఖయిదులోకి వచ్చావు?
రెండో ఖయిదీ— నేను బ్యాంకులో సామ్యు ఎత్తుకు పోయినానని కేసు వచ్చింది. నీవు ఎందుకు వచ్చావు?

మొదటి ఖయిదీ— నేను బ్యాంకును ఏర్పరచి దివాలా దీసినందుకు ఖయిదులో వేసారు.

స్త్రీలు

ఒకడు— స్త్రీల స్వభావం కనుక్కోవాలెనంటే పెళ్లి చేసుకోవడమే మార్గం.

ఇంకొకడు— భార్య నడవడివల్ల తెలుసుకుంటావా?
ఒకడు—అదికాదు. నీభార్య ఇతర స్త్రీలను గురించి ఏంచెప్పుతుందో వింటుంటే సరి.

గుండె

భార్య— మొగవాళ్లకు గుండెలు లేవు.
భర్త—నిజమే ఆడవాళ్లను చూచేటప్పటికి కరిగిపోతాడు.

మోటారు

ఒకడు— మోటారుబండి నడవడం నేర్చుకోదానికి ఎంత పట్టింది?

ఇంకొకడు— మూడో నాలుగో.
ఒకడు— వారాలా?

ఇంకొకడు— కాపు, మోటారుబండ్లు.
పటాలు

పాపయ్య— నాకు పెద్దపటాలంటే ఇష్టం.
మల్లయ్య— మీరు చిత్రలేఖకులా?

పాపయ్య— కాదు. పటాలకు చట్టం వేసేవాడిని.
నిద్ర

రోగి—నాకు నిద్రపట్టడంలేదు. ఏంచెయ్యమన్నారు?
డాక్టరు— ఎక్కడయినా రాత్రి డ్యూటీలో ప్రవేశించు. వెంటనే నిద్రవస్తుంది.

రొట్టె

శరభయ్య— ఈపటం చూస్తే నాకు నోహరుకున్నది. ఎంత బాగా వేసారో చూశారా?

శివయ్య— సూర్యోదయం చూస్తే నోహరుటకుమిటయ్యా?

శరభయ్య— అది తెల్లరొట్టె అనుకున్నాను.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే గలుగు అద్భుతశక్తులను మీకు గ్రహింప గలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు నమ్మికను గలిగించును.

ధర రు 90 నుండిగలవు

అన్ని గారేజులందును స్టాకుచేసి ఉంచబడును.

Sole Agents:—

R. PATEL & Co, 2545

Madras.

Sole Agents also for Wolseley Cars.

భారతదేశము

ఎన్నిక ఫలితములు

చెహాంబర్లు ప్రతికాభిప్రాయము

భారతదేశములో ఎన్నిక ఫలితములు పూర్తిగా తెలిసినవి.

దానినిబట్టి ఎట్టిపరిస్థితి లేరదైనవో మనము దూహించవచ్చును. భారత సామ్రాజ్యసభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు. వీరి వర్గము పెద్దదిగ నున్నది. ఇతర మంత్రుల ఏర్పాటుతో నిమిత్తములేదు. రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ వారు ఇండియామంత్రిగారికే భాగ్యులు. సామ్రాజ్యసభకు తరవాదులుగారు. ఆకారణముచే భారత సామ్రాజ్య శాసనసభలో మంత్రులతో నవసరములేదు.

బొంబయి, పాంచాళము, సంయుక్త రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యవాదు లెవరు కనుపించరు. పాంచాళము, సంయుక్త రాష్ట్రములందు స్వరాజ్యవాదులు ఓడిపోవుటకు కలకత్తా లే కారణము. బెంగాలులో ఇంగ్లండ్ స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు. సర్ ఆబ్దుల్ రహీంఖాన్ పక్షమున రానీయకుండా జేయుటకు బెంగాలు స్వరాజ్యవాదులు మంత్రిపదవుల నంగీకరించవచ్చును. మద్రాసులో గూడ అట్టి పరిస్థితులే ఏర్పడినవి. సాంఘిక విభేదములనే కలకత్తాలోనే ప్రామాణ్యముగ దెట్టుకొన్న బ్రాహ్మణేతరులను మద్రాసు స్వరాజ్యవాదులు ఓడించినవి. స్వరాజ్యవాదులు మంత్రిపదవులను నిరాకరించిన కొయిలకును (సంయుక్త) మంత్రివర్గ మేర్పడుటకు వలయునంత బ్రాహ్మణేతర సంఖ్య గలదు. మాంటాగ్యర్ల సంస్కరణములు నిరర్థకములు గావనియు లాభకరమనియు వాటిని నిరాకరించ రాదనియు వీరింకను తమ యనుభవ మనుచున్నారు.

కులకత్తులమీద ఏర్పడు రాజకీయ పక్షములు రాజకీయరంగమున నభివృద్ధి గాంచవలెనన్న తేమకరము గావు. వాంఛనీయుడు గాదు.

నేమను ప్రతిక

భారతదేశపు తెన్నిక ఫలితములు దాదాపుగా పూర్తి అయినవి. ఏమి జరుగనది అంచనావేయుటకు మార్గము గన్పించుచున్నది. తాత్కాలికముగ భారత సామ్రాజ్యసభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నున్నారు గాని వీరికి బలముండదు. వీరితో ఎవరును కలియరు. అందుచే వారి హుట చెల్లదు.

మద్రాసు, బెంగాలు, మధ్య పరగణాలందు పరిస్థితులు భారత సామ్రాజ్యసభ యందున్నట్లే యున్నవి.

మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములు ఆశ్చర్యమును గలుగజేయుచున్నవి. దక్షిణ ఇండియాలో తీవ్రముగ నున్న బ్రాహ్మణ

గ ద్వేషము మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములకు కారణములు గావచ్చును. బెంగాలు స్వరాజ్యవాదుల విజయమునకు వారి కట్టుబట్టుములేగాని నాయకుల ప్రభావముగాదు. బొంబయిలో స్వరాజ్యవాదు లోడిపోవుచున్న సంగతి ఆసినండి అనుకొన్నదే. వీరిసంఖ్య సగము తగ్గిపోయినది. రిస్సాన్ విప్లవ (సమయోచిత సహకారవాదులు) బలముచక మోస్తరగ బాగానే యున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములు పాంచాళములందు స్వరాజ్యవాదుల బలము అతి సరసముగ నున్నది. వీరి సంఖ్య చాల తక్కువ. క్రొత్త ఇండిపెండెంటు కాంగ్రెసుపక్షమునకు ఆధారమేదియును కన్పించదు. వీరికిని, రిస్సాన్ విప్లవకు అంత భేదము కన్పించదు. ముసల్మానుల పరిస్థితి లింకను తెలియుట లేదు. కొద్ది వివరములతో క్రొత్తసభలు ఢిల్లీలో గూడనున్నవి. ప్రజలందరూ స్వరాజ్యవాదు లేమజేసెదవో యని ఎదురు జూచుచున్నారు. మరల ప్రతిష్టాంధ్రన కార్యక్రమమును లేకుండా జేయుటకు నాయకులు సిక్రయించెద రనుకున్నారు ప్రజలు. బెంగాలు, మధ్యపరగణాలలో మరల ద్వంద్వప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టెద రని గోచరించుచున్నది.

మొమ్ము ప్రతిక

సహాయ నిరాకరణోద్యమ ముప్పుర మగు రూపమున గాని శాసనసభలకు ప్రవేశించి ధ్వంసము చేయు రూపముగ గాని భారతీయులలో (నియోజక వర్గము) పటుత్వము తప్పి పోయినదనిగాని అనుకొన్న సంగతిని భారతదేశపు తెన్నిక ఫలితములు ఖాయపరచుచున్నవి. బెంగాలు మద్రాసు కావల స్వరాజ్యవాదు లోడిపోయిరి. మధ్యపరగణాలలో 1924 లో ద్వంద్వప్రభుత్వము సాగకుండా చేసిన స్వరాజ్యవాదులు శాసన సభలో సగము వారు కలకత్తాలో నున్నారే. మునుపున్న సంఖ్యలో సగము తగ్గినది. వారిహుట చెల్లదు. ఇందులో కొందరు ప్రతినిధులు రిస్సాన్ విప్లవ భావములతో నున్నారు. తక్కినవోట్లు వారు ఓడిపోయిరి. బొంబయిలో బొత్తుగ ఓడిపోయిరి. బొంబయి రిస్సాన్ విధానమునకు ఆలవాలము. అట్టివోట స్వరాజ్యవాదు లోడిపోయిరి. పాంచాళము సంయుక్త రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యవాదులు దిక్కులేకుండా ఓడిపోయిరి. భారత సామ్రాజ్యసభ ఎన్నికఫలితములు పూర్తిగా తెలియలేదు. తెలిసినంతవరకు వీరిగతి గూడ అటులనే గన్పించుచున్నది. అయినప్పటికిని భారత సామ్రాజ్య సభలో స్వరాజ్యవాదులే ఎక్కువగా నుండవచ్చును. భారత శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులకు పలుకుబడి యుండదు. వీరితో ఎవరును కలియరు. శాసన సభలనుండి వెడలిపోవుటకు ముందు ప్రామాణిక వర్గము ప్రభుత్వమును ఖండించుటలే మాలవ్యాగారు గూడ ఇప్పుడు ఖండించినవ వారికి పలుకుబడి యుండదు. జయమొందిన స్వరాజ్యవాదులలో శాసనసభలనుండి వెడలిపోవు భావములు

చాలవరకు అంతరించుచున్నవి. శాసనసభలనుండి నిష్క్రమింపను విధానము ఈసంవత్సరము విఫలమైనది. బెంగాలులో ఇంగ్లండ్ శాసనసభలనుండి వెడలిపోవు భావమునే చాలవరకు తేలికిని గగ్గియున్నారు. ఇందులో గూడ కొందరి కిష్టములేదు. శాసన సభల బహిష్కరణముచే వీరిని ముసల్మానులు విడిచి పోయిరి.

మద్రాసులో 89 స్థానములకు 44 స్థానములను స్వరాజ్యవాదులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. మంత్రిపదవులను నిరాకరించిరి. 1920 నుండి జస్టిస్ పక్షమువారు అధికారములో నుండిరి. వీరు సాంఘిక సంకుచిత దృష్టితో ప్రవర్తించిరను నిందలకు పాత్రైరి. వీరు ఇండిపెండెంటులతో జేరిరి. ఇండిపెండెంటులతో చేరి మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేసెదరు. వీరిబలము తక్కువ. మద్రాసులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము దివ్యముగ సాగినది. అట్టి చోట దూరదృష్టి గల్గినట్టియు ఉద్దేశము ఆవేశములేని మద్రాసు నియోజకవర్గము ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సాగకుండాజేయు ప్రయత్నములను అమోదించి తోడ్పడెదరని తలచెదరగ్గి ఎన్నిక మధ్యలో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పేరును కాంగ్రెస్ పక్షముగ మార్చుకొనిరి. ఇప్పటికి వీరికి గల్గిన ఘనత ఈమార్పు చేతనే గల్గెనని పండిత నైఋత్యుగారు అనుకొన్నట్లు గోచరించుచున్నది. శాహతీ కాంగ్రెసులో వీరి విధానమును మార్చెదరని గూడ అనుకొనుచున్నారు. వంగరాష్ట్రేతర స్వరాజ్యవాదులు గూడనుకొనుచున్నారు.

అట్టి మార్పును దేశము తప్పక ఆమోదించును. స్వరాజ్యవాదులు ఇండియా హోమరులరులు నున్నంత వరకు ఎవరికిని వారియందు ద్వేషములేదు. అసహాయోద్యమ విధ్వంసక విధానమున ప్రజలకు ఇష్టము తగ్గినది. దాని యర్థము బారిద్యేషమనవచ్చును. యుద్ధానంతర భావములు భారతదేశమును బాధించినవి. అందుచే, వీటిచేత సంస్కరణ విచారణ సంఘము త్వరలో ఏర్పడవచ్చును. ఇండియాకు రావచ్చును. ఈసంఘ నియమనములను గూర్చియు వారు చేయుపనిని గూర్చి భారతీయులే గాక యూరపీయులు గూడ ఇండియాలో కుతూహలములను జూపుచున్నారు. యూరపీయులకు భారతీయులకు సహకారము గల్గుటకు యూరపీయుసంఘమువారు రొక చక్కని సంయుక్త విధానమును తయారుజేసిరి. కమిషనువారికి సమర్పించుటకు ఈకమిషనులో పూర్వము అధికారమునున్న సభ్యులుగాని ఇప్పుడు అధికారములేనున్న సభ్యులుగాని అసాధికార సంఘసభ్యులుగాని ఉండరాదనిరి. దీనిని గూర్చి ఎంతైన జెప్పవచ్చును.

కమిషను ఎప్పుడు వచ్చినను ఆయనది ఎక్కువగానే లేకుండగను, ఒకరితో నొకరు ఏకీభవించునట్టిదిగను న్యాయనిర్ణయ దృష్టిగలదిగను యుండవలెను. వీరి కెక్కడో ఓరిమి యుండవలెను. ఆలోచనాశక్తి యుండవలెను. పరస్పర విరుద్ధముగ నుండు సాత్వ్యమును సమన్వయించు శక్తియుండవలెను. అపొహములతో ప్రారంభించరాదు. సంవేదనలతో బడరదు. నిష్పాక్షికభావము గల జ్యూరీవలెగాని న్యాయమూర్తువలెగాని యుండవలెను. రాచకీయములందు ఉత్తర దక్షిణాద్రవముల బోలు భిన్నాభిప్రాయములు గలవారిని ప్రతినిధులు నియమించిన, అసమ్యక్తముగ భిన్నాభిప్రాయముతో గూడినివేదికలు ఏర్పడును. తాతల నాటి ప్రాత యభిప్రాయముల అధికార సంబంధమైనట్టిగాని స్థానికానుభవమును (తమ యనుభవమును) గూడ యుపయోగించెదరు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము యొక్క మంచి చెడ్డలను గూర్చి సాత్వ్యమును ఇచ్చునపుడు సాత్వ్యమును వినుటలో ఇట్టి యనుభవమును వినియోగించుట బదులు సాత్వ్యమును ఇచ్చుటలోనే వినియోగించెదరు.

ఆంధ్ర బ్రచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములను సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రకవిత్వచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సుప్రమాదముగా ఖండింబడినవి. భాషాసేవకు లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో కలవు. వెల 0-12-0. పోస్టేజీ 5.
మేనేజరు. ఆంధ్రపత్రిక
7. రంబుకెట్టిగిరి, మద్రాసు.

గవనింపుము

బె ని, బెం గు ఖా రు ఉన్ని, పత్తి మిల్లుల బనియనులు

మావద్ద నిలువయుండున్న సరకును రావలసిన సరకు కర్చుపెట్టుటకై 1927 జనవరి నెల 30 వ తేది వరకు ఆర్డర్ ఇచ్చేవారలకు నెంబరు 200, 201, 100, 101, 102, 103 టన్నుల బనియనులు అన్ని పైజాలును (26" to 32" ఇంచుల) వరకు అన్ని రకములను కలచి ఎత్తేవారలకు ప్రస్తుత తగ్గు ధరపైకి క్రింద కనబరచియుండె డిస్కౌంటు ఇవ్వబడును.

రూ 100 to 500	7½%	రూ 750 to 1000	10%
„ 500 to 750	8½%	„ 1000 పెయిగా	12½%
తిక్ వెక్, తిక్ వెక్, నెంబరు 8 మొదలగు బనియనుల రకముల కలచి ఎత్తేవారికి ప్రస్తుత దగ్గుదల ధరపై క్రిందకనబరచిన డిస్కౌంటు ఇవ్వబడును. (26" to 32" ఇంచుల)			
రూ 100 to 500	6½%	రూ 850 to 1000	8½%
„ 500 to 750	7½%	„ 1000 పెయిగా	10%
ఇదిగాక మావద్ద మిల్లుల దోవములు బహు చౌకధరలో నున్నది. చూడుడు. 2x4, 2x4½, 2x6 to 8 కాలాదారులు త్వరపడవలెను.			

ఈ ఆమూల్యమైన సమయమును పోగొట్టుకొనకుడు. ఎంత మాత్రము ఆలశ్యములేక అడ్వాన్సుతో సహా మీ ఆర్డరులను పంపుడు. పాక్ంగి మొదలగు చార్జులు ప్రత్యేకము.

ఆర్.జే.విజయం & కో 96, గిడంగిపిథి మద్రాసు.

హైదరాబాదు వార్తలు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శ్రీ బ్రహ్మయ్యకాశ్రిగారు

హైదరాబాదు నందు మొత్తము (8) ను సికింద్రాబాదు నందు రెండును ఉపన్యాసములూ సగి గురువారమునాడు రాత్రి కాకినాడ వెడలిపోయిరి. మాధ్యమ్యమున వరంగల్లునందు దిగి యప్పుట నొకయుపన్యాసము శబ్దానుశాసన గ్రంథాలయ పక్షమున నొకగ వీరు ప్రార్థితులై యుండిరి. కాని శాస్త్రగారి కనుకూలము లేనందున మరియొకమారు వచ్చెదమని నెలవిచ్చిరి. సికింద్రాబాదు వర్తకులను శ్రీ శాస్త్రగారిని మరియొకమారు సికింద్రాబాదు వచ్చిపోవ వేడిరి.

రజతోత్సవ యత్నములు

ఇది చురుకుగా జరుగుచున్నది. సుమారు నేయిరాపా యల చందాలు వాదనములైనవి. కొంత ప్రవృత్తి ననుసరింప నది. రజతోత్సవ సంచికకు వంచివ్యాసముల సంపాదించుట యందు శ్రీయుత గాడేపల్లి నూర్యప్రకాశరావుగారు మిగుల తోత్రేధ పాలుపడుచున్నారు. అధ్యక్షుల నియామక మింకను జరుగలేదు. పలువురు శ్రీ దేశోద్ధారకుల యధ్యక్షతను సూచించుచున్నారు.

రాజ్యాంగమున మార్పులు

జనవరినుండి మార్పులు జరుగునని చెప్పుకొనుచున్నారు. రెవిన్యూ మంత్రియున్యోగముపైనే ప్రేంచుగా రను ఆంగ్లలు పం జాబునుండి వత్తురట. రెవిన్యూ డైరెక్టరు జనరలు పదవిపైనుగూడ టాస్కర్ గారు రను వివిధమున వచ్చుననుచున్నారు. రెవిన్యూ మంత్రిగారి వశముననే పోలీసుశాఖగూడ ఉండునట. ఇంకను ఏవేవోమార్పులు జరుగుననుచున్నారు. కాని ప్రత్యక్షముగా జరుగువరకు ఏమియుచెప్ప వీలులేదు. "జస్టిసు ఆఫ్ ది పీస్" అను నుద్యోగముపై నొక ఆంగ్ల అధికారి వచ్చుననియు రాష్ట్రమునందలి న్యాయపరిపాలన శాఖతో నాయనకు సంబంధముండగలదనియు ప్రతీతి.

శ్లోక

కీర్తనంజు, మహారాజుగంజు, కొత్తబాజు లింగం పల్లిలో అక్కడక్కడ కేసులు జరిగినవి. ఆప్రాంతములలో కొన్ని యిండ్లు ఖాళీ అయినవి.

విశోదము

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయ మందరమున శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము తంజావూరి ప్రాంతమునుండి వచ్చిన సంగీతవిద్వాంసులు వేణుగానము చేసిరి. ఆంధ్రులను తమకులును పలువురు నిలయమందరమున దయచేసి ఆనందము నొంది ఈవిశోదమునకై సభ సేర్పరచినవారు శ్రీయుత యశ్. వి. రాఘవాచారి బి.వి. గారును శ్రీమాన్ నరసింహాచార్యులు గారును వీరియత్నము శ్లాఘాపాత్రము.

మద్రాసుపార్కు ఫేరు

మొసరు ఇ.డి. సస్సూన్ & కంపెనీ లి మి టె డ్.,

వారు పైన తెలుపబడిన ఫేరునందు బొంబాయిలో పలుకకముల మిల్లులందు తయారుకాబడిన అనేకరకముల జవళి దినుసులను ప్రదర్శింపబోవుచున్నారని యిందుములముగా ఆంధ్రుని తెలియజేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము హిందూదేశము నందు అనేక దుకాణములందు విక్రయింపబడుచున్నట్టి వాటి యొక్క శ్రేష్ఠత్వము మీకు తెలియుటకొరకే ఈ ప్రకారము చేయబడుచున్నది. హిందూదేశమునందున్న ఏయారీవారైనను ధరలకు, ఇతర వివరములకు మాకు సేరులో తెలుపగోరవము. మద్రాసు రాజధానివారినప్పటికి వచ్చు విచారణలు ప్రత్యేకముగా గమనించబడి, ఏరకము కావలసినను మిక్కిలి జాగ్రత్తతో వారికోరిక మేరకు పంపబడును.

వై.కె.ఎస్. ప్రతినిధి బొంబాయి మిల్లు

ఓనర్సు స్టాల్ వద్ద ప్రతిరోజును హాజరుగా నుండి మీకు కావలసిన వివరములను తెలుపును.

మీరు మేలురకము

ఇండియా జవళి దినుసులను

ధరలకు కొనుటకు వీలుగా నున్నప్పుడు ఏల మీరు మీపైకమును విదేశములకు పంపవలెనో

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఎకడమిక్ కౌన్సిలుసభ్యుల కొకమనవి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు యూనివర్సిటీ పరీక్షలకు ప్రీతిలను, ఉపాధ్యాయులను ప్రయివేటుగా చదువనిచ్చినందులకు వంపనీయులేగాని నెకండరీ పాఠశాలలలో మాత్రము పనిచేయుచున్న నెకండరీ గ్రేడ్లు ఉపాధ్యాయులకే అవకాశమిచ్చి అదే గ్రేడ్ ఉపాధ్యాయులు హైయరు యెలిమెంటరీ పాఠశాలలలో పనిచేయుచున్నవారిని పరీక్షలకు పోనియ్యకుండుట కడు విచారకరమైనవిషయము. సమానయోగ్యతలు గలవారిలో కొందర కిట్టి అవకాశమిచ్చి కొందరు తొలగించుట న్యాయముకాదు. ఇంతేగాక అనేకమంది ఇంటరుమీడియేటు, స్కూలుపైనర్ పరీక్షలలో నుత్తీర్ణులై హైయరు యెలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో 5, 6 సంవత్సరములనుండి ఖాయముగా పనిచేయుచు, ప్రైయినింగు అగుటకు యేవిధమైన అవకాశము చిక్కకపోవుటచేతను ఉన్న యుద్యోగమువిడిచి ప్రైయినింగుకు వెళ్లినయెడల ప్రైయినింగు అయినతరువాత ఆయుద్యోగము మరల లభించునో లేదోయను భయముచేతను, విడువక పనిచేయుచున్న యుపాధ్యాయులు వందలకొలదియున్నారు గనుక రేపు జరుగబోవు సిండికేటు సభ యందు "నెకండరీ" అనుమాటకుబదులుగా గవర్నమెంటు యెడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటువారిచే, రికగ్నయిజు చేయబడిన స్కూల్స్ లో యనియు, మాడుసంవత్సరములు వరుసగా ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేసి దానికి అనుసరించిన ప్రైయినింగుపరీక్ష పూర్తియై యుండవలెనను మార్పులు విశ్వవిద్యాలయము కోర్టులో 22-వ చాప్టరులో 5-వ సెక్షన్ లో యీమార్పులు చేయించగలదులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు ఇట్టినిబంధనలే ఉపాధ్యాయుల విషయములలో తీర్మానించియుండిరి. ప్రస్తుత పరీక్షలనుబట్టి హైయరు యెలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో స్కూలుపైనలు యింటరుమీడియేటు పరీక్షలయందు నుత్తీర్ణులై ప్రైయినింగు అగుటకు అవకాశము చిక్కక 4, 5 సంవత్సరములు వరుసగా ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయుచున్నవారు అనేకులు గలరు. కనుక ఎకడమిక్ కౌన్సిలు సభ్యులందరూ వీరిని దరిద్రసాగరమునుండి దరికి జేర్చి మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

అవసరాల వెంకట్రాయుడు

కావలెను

ఈ పురపాలకసంఘము నిర్వాహకత్వము క్రిందనున్న ఉద్యోగములకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. జీతము, యోగ్యత, సామర్థ్యము ననుసరించి యియ్యబడును. యోగ్యతగలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

1 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, ఓవరుశీరు ఈ రెంటి యందును అనుభవముగలవారు, 2 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, 3 సబ్ ఓవరుశీరు, 4 వాక్సినేటరు, 5 హైస్కూలుకు ఉరుడు మునిషి ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలకు, (6) 4 గు హైయర్, లోయర్ గ్రేడు ప్రైయింకు ఉపాధ్యాయులు దరఖాస్తులను ఈ దిగువ విలాసమునకు 15-1-1927 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిషిల్ కాన్సిల్ ఎం. బి. కొండప్ప తాడిపత్రి చేర్చెన్.

హిందూఇన్స్ రెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ మి.టెడ్; స్థాపితము 1908. అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలనీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ కాన్ఫరీజర్, (4) ధారాళమైన మరకులు, (5) దయగం నిశ్వాసకము, (6) తనదని నిరూపించిన రక్షణకు సామ్యము తెల్లించెదరు.

వివరముకు నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 - Mount Road, Madras

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 28-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include rice, wheat, and other grains.

2. ధాన్యము పప్పులు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include various pulses and legumes.

3. నూనెవస్తువులు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include oil, ghee, and other food items.

4. చిల్లరవస్తువులు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include various household items.

5. ఇనుము.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include iron and steel items.

6. నూలు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include various types of thread.

7. దూది.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include cotton and wool items.

8. లోహములు.

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Rows include various metal items.

అజీర్ణముకు - పుంస్త్రవలోపమునకు

మద్రాసు 45 బందరువిధియందున్న అమృతరత్నాకరము తారీ వీర్యబందు మంచిస్థితి కైవిచ్చి పుంస్త్రవలోపము పోగొట్టి నది. వెంటనే వరి రి సీసాలు పంపండి. (సం) జె. బి. దాస్ గుప్త పాప్రయిటర్ హైన్ ఆర్ట్స్ గ్యాలరీ చిట్టగాంగు.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, వేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము
7-వ తేదిన తప్పక
ప్రకటితమగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;

ఆరుమాసములకు
రు 3-0-0;

విడిపత్రిక
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
నవీనభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జనవరిమాసమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ యుండగలదు.
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన **శ్రీనాథుడు** (అను నాటకమును)
క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన **అనందకందము** (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:- భారతీ కార్యాలయము, తపా వెట్టె 212, మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమధికము!! పూర్ణచంద్రోదయము.

ఇది బంగారముతో తయారుచేయబడిన వంట బొప్పెలము ప్రతివారికిని తెలిసినవిషయమే. దీనిని అనేక
శ్రయప్రయాసలతో తయారుచేయబడియున్నదని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఆయుర్వేదీయ బొప్పెలలలో దీనికే
అగ్రస్థానమివ్వబడియుండుటయేగాక, అనుభవజ్ఞులందరు దీనిని సంతోషింపఁబడుచున్నారని భావించుచున్నారు. ఇది బల
హీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము, వ్యాధుల పాలిటి వజ్రాయుధము, మేహములు, క్షయము, పాండువు, పురాణజ్వర
ములు, నిక్కాక, నిస్సత్తున, ఎల్లప్పుడును పాలుయాలిక, శ్వాస, కాస, (దగ్గ) అశీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, ఆప్త
పిత్తము, అంతర్గత జ్వరము, మూలవాధి, శిశిరగమ, కుష్ఠనష్టము, శ్రీల కుసుమవ్యాధులు, మొదలగు సమస్త
వ్యాధులను ఖండించుటయేగాక, సరములకు పలుకృష్ణమునిచ్చి దేహమునకు కాంతిని బలమును గలిగించి, వీర్యపటుత్వ
మును, సంతాన ప్రాప్తిని పుట్టించి, నవయావ్వరమును గలిగించుటలో అద్వితీయమయిన బొప్పెలరాజము. దీనిని తాం
బూలములోగాని, తివలహులోగాని, లేక ఆనూవ్యాధులకు తన అనుపానములలోగాని పర్యాయలేకనే 40 రోజులు
గాని, ఇంకా మౌఘ్యకాలముగాని సేవించినచో సర్వరోగ వినిర్మూలగుట కేసందియములేదు. 1 తులం 40 రోజు
లకు వచ్చును. వెలస్వల్పము తులం 1 కి రు 12-0-0 20 మాత్రల సీసా 1 రు. 2-8-0
మకరధ్వజ - పై అన్ని వ్యాధులకు మంచిమందు. తులం 1 కి రు 12-0-0 16 గ్రాములు సీసా రు. 1-0-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఇంకా మావస్త అన్నివిధములకు బొప్పెలములు సిద్ధముగానున్నవి. వ్యాధిగ్రస్తులు తమవ్యాధిని గురించి సం
జాయిషి తెలుసుకొనగోరినచో, తగిన సలహా నిచ్చెదము.
కోరినచో, మా క్యాటలాగును, సుందరమగు మా క్యాండరును, సుచిత్రముగా పంపెదము.

అడ్రసు:- పి. సి. వి. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం
వెరి దే వి - నెల్లూరు జిల్లా.

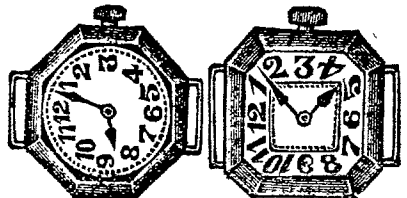
గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మవ్యాయంబగు 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక జాతక నఖలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు రు 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2599

అంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము

శివ శక్తి

HALF RATE 14-Kt. SOLID GOLD
Bridge Movement 10 Jewels.

Original Rs. 30. Sale Price Rs. 15.
Very Strong Bridge Movement, 10 Jewelled in 10 holes
very handy and beautiful really a boon, solid gold, guaran-
teed for 10 years. Do not lose this opportunity.
Write to :- HAMECHER WATCH CO., VEPERY, MADRAS.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వహృందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహావలోకము
అష్టదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధముగు వచనములో ప్రకటింపబడుచున్నవి.

'భారతకథావళి' ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివికూడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి. సమస్తవీరులును, యుద్ధ
లును, ధర్మయులును గలవు. వెల చందాదారులకు 0-8-0.
యితరులకు 0-10-0. చందాదార్లకు ప్రవేశరుసుము 0-2-0.
రాబోవుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితయారగుచున్నది.
వలయువారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణిద్యా
లయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు.

1926 - 1927 సం॥రమునందు చెన్నపురి పందెములు

గిండ్డి
వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
బిదవదినము, శనివారము

1-1-1927
ప్రథమ పందెము
మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు